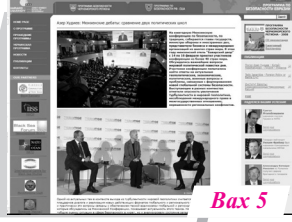

"Xoşagəlməz hallardan sui-istifadə etməyə çalışanlar var"

Bax 9

Harvard Universitetinin saytı: "Münxen debati: İki siyasi məktəbin fərqi"

Bax 5

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İtaliya Senatının Sədri ilə görüşüb

Bax 6

İlham Əliyev

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzətdir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 035 (6000) 21 fevral 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik

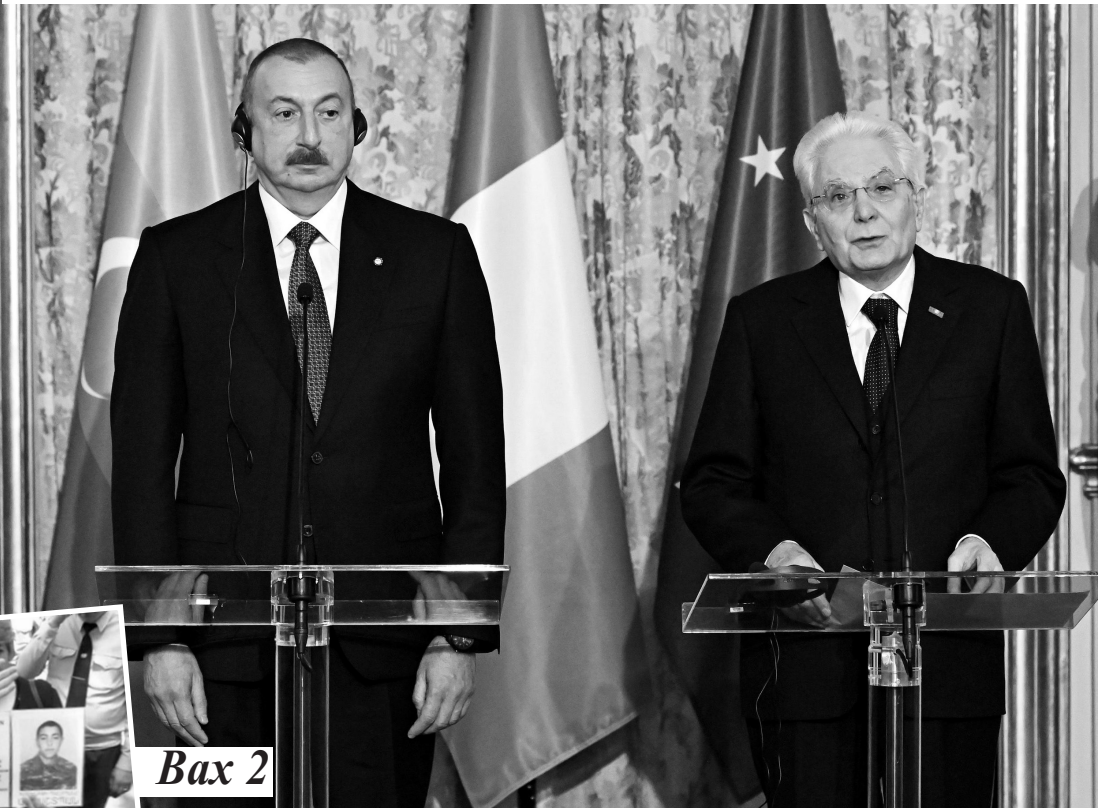
"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Bax 5

Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva İtaliyanın Kuirinale Sarayı ilə tanış olub

İlham Əliyev: "İtaliya və Azərbaycan bir-birinə çox yaxın olan dost ölkələrdir"

Bax 2

Ermənistanda əsgər anaları Nikol Paşinyana qarşı etiraz aksiyasına başladı!

Bax 9

Bax 12

Ermənistanda əsgər anaları hökumət binasının qarşısında etiraz aksiyası keçirirlər. AZƏRTAC erməni KİV-lərinə istinadla xəbər verir ki, hökumət binası qarşısında aksiyaya başlayan analar baş nazir...

Bax 16

"Barselona" 18 milyon avroya yeni hücumçu aldı

"Barselona" heyətinə yeni futbolçu cəlb edib. Klubun saytında yer alan məlumatda deyilir ki, Kataloniya təmsilçisi "Leqanes"-in hücumçusu Martin Breytueytin...

"Bu gün Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin önündə məhz sosial siyasət durur ki, burada əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması eləcə də insanların sağlamlığı, səhiyyəyə əlçatanlığına xüsusi önəm..."

Paşinyandan ŞOK etiraf: "Xocalı hadisələrini Rusiya törədib!"

Bax 9

Ermənistan Baş nazir Nikol Paşinyan fevralın 15-də Münhen Təhlükəsizlik Konfransında Prezident İlham Əliyevlə debatda aldığı ağır təəssüratdan çıxıb bilmir. SİA xəbər verir ki, ölkəsinə qayıtdıqdan sonra Paşinyan Xocalı soyqırımını...

Müxalifət xarici əlaqələrindən məhrum olunub

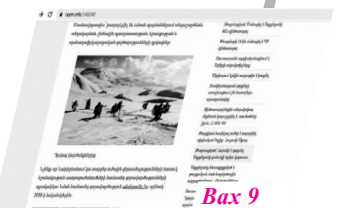
Bax 14

DTX Neftçala rayonunda vəzifəli şəxslərlə bağlı keçirilən əməliyyat barədə məlumat yayıb

Bax 11

Naxçıvanda Azərbaycan əsgərinin keçirdiyi taktiki-xüsusi təlimlər erməniləri təşvişə salıb

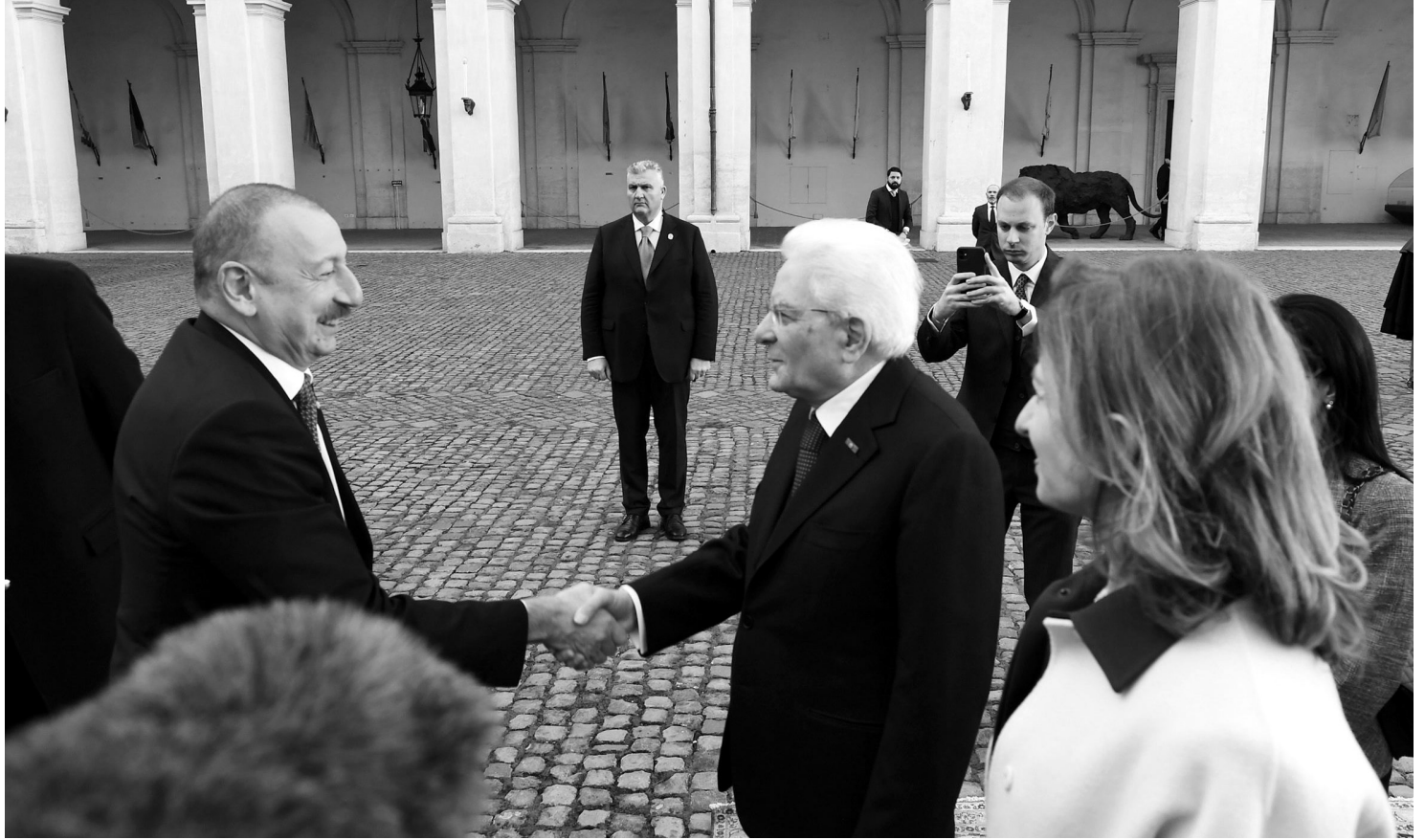

Bax 9

İlham Əliyev: "İtaliya və Azərbaycan bir-birinə çox yaxın olan dost ölkələrdir"

İtaliya Respublikasında dövlət səfərində olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin fevralın 20-də Romada rəsmi qarşılama mərasimi keçirilib. AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev süvari dəstəsinin müşayiəti ilə Romanın Kuirinale Sarayına gəlib. Azərbaycan dövləti başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüşdü.

Prezident İlham Əliyevi və birinci xanım Mehriban Əliyevanı İtaliya Prezidenti Sergio Mattarella və qızı Laura Mattarella qarşılayıblar. Azərbaycanın və İtaliyanın dövlət himnləri səslənib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva, İtaliya Prezidenti Sergio Mattarella və qızı Laura Mattarella birgə foto çəkdiriblər. Azərbaycan nümayəndə heyəti İtaliya Prezidentinə, İtaliya nümayəndə heyəti isə Azərbaycan Prezidentinə təqdim olunub. Rəsmi qarşılama mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İtaliya Respublikasının Prezidenti Sergio Mattarella ilə təkbətək görüşü olub. AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, görüşdə ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafı ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Prezident İlham Əliyev:

- Təşəkkür edirəm, hörmətli cənab Prezident. İlk növbədə, İtaliyaya dövlət səfərinə dəvətə və göstərdiyiniz qonaqpərvərliyə görə Sizə təşəkkürümü bildirirəm. Yenidən gözəl ölkənimdə olmağımdan çox məmnunam.

Sizin Azərbaycana tarixi səfərinizi məmnuniyyətlə xatırlayıram. Səfər zamanı əldə edilmiş razılışmalar artıq həyatda öz əksini tapır və bu gün İtaliya-Azərbaycan əlaqələri yeni yüksək səviyyəyə qalxır. Həm siyasi sahədə, iqtisadi sahədə, energetika, mədəniyyət, nəqliyyat, demək olar ki, bütün sahələrdə şirkətlərimiz arasındakı əlaqələr yeni pilləyə qalxır. Səfər zamanı imzalanacaq çoxsaylı sənədlər bizim əlaqələrimizi daha da gücləndirəcək. Onların arasında xüsusilə strateji tərəfdaşlığın gücləndirilməsinə dair Birgə Bəyannaməni qeyd etmək istərdim.

Energetika sahəsində çox gözəl nəticələr var. Bizim birgə icra etdiyimiz Cənub Qaz Dəhlizi yekunlaşmaq üzredir. Bizim bundan sonra əsas istəyimiz ondan ibarətdir ki, qeyri-neft sektorunda İtaliya və Azərbaycan arasındakı əlaqələr daha sürətlə inkişaf etsin. Sabah keçiriləcək biznes forum, əminəm ki, bu istiqamətdə çox önəmli ad-

dım olacaq. Bir daha qonaqpərvərliyə və dəvətə görə təşəkkürümü bildirirəm. Əminəm ki, səfərin yekunları çox müsbət olacaq.

Görüşdə "Çoxözlülük strateji tərəfdaşlığın gücləndirilməsinə dair Birgə Bəyannamə"nin əhəmiyyəti vurğulandı. Bildirildi ki, bu sənəd bütün sahələri, o cümlədən siyasi, iqtisadi, ticari, enerji sahələrini əhatə edir.

Söhbət zamanı İtaliyanın hər zaman Azərbaycanın dostu olduğu vurğulandı. Azərbaycanın global baxımdan çox əhəmiyyətli bir regionda yerləşdiyi və bütün ölkələrlə yaxşı əlaqələr qurduğu qeyd edildi.

Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyi bir daha vurğulandı. Bu münaqişənin məhz Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində, beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri və Helsinki Yekun Aktına əsasən həll edilməsinin zəruriliyi bildiril-

di. Söhbət zamanı ölkələrimiz arasında mədəniyyət sahəsində əlaqələrin inkişafında Heydər Əliyev Fondunun rolu xüsusi qeyd olundu. 2020-ci ilin İtaliyada mədəniyyət baxımından "Azərbaycan ili" elan edildiyi diqqətə çatdırıldı.

Geniş tərkibdə görüşdən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və İtaliya Respublikasının Prezidenti Sergio Mattarella mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər. Əvvəlcə İtaliya Prezidenti bəyanatla çıxış edib:

- Prezident İlham Əliyevi Kuirinalədə qarşılamaq mənim üçün çox böyük məmnunluqdur və böyük şərəfdir. Bu, onun İtaliyaya ilk dövlət səfəridir. Çox məmnunam ki, mənim Bakıya təqribən iki il bundan əvvəlki səfərimdən sonra cənab Prezidentin buraya səfəri baş tutur.

Ardı Səh. 3

İlham Əliyev: "İtaliya və Azərbaycan bir-birinə çox yaxın olan dost ölkələrdir"

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev İsmayıl Vəliyevin Neftçala Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, İsmayıl Məhərrəm oğlu Vəliyev Neftçala Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilib.

bağlı addımlara, Ermənistan tərəfindən çox məyusedici və bir-birini inkar edən və ziddiyyətli bəyanatlar səslənir. Ermənistan rəhbəri bir dəfə demişdi ki, Dağlıq Qarabağ Ermənistandır. Ondan sonra demişdir ki, Dağlıq Qarabağ müstəqil dövlətdir. Hər ikisi həqiqəti əks etdirmir. Dağlıq Qarabağ Azərbaycandır. Bunu tarix, beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri göstərir. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, o cümlədən Dağlıq Qarabağ daxil olmaq şərtlə bütün dünya tərəfindən tanınır və qəbul edilir. Ona görə münaqişənin həlli yalnız beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır.

Biz bu gün, cənab Prezidentin dediyi kimi, mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığa da toxunduq. Biz bu sahədə əməkdaşlığı dərinləşdirmək istəyirik. Azərbaycanın İtaliyada Mədəniyyət Mərkəzinin açılışı nəzərdə tutulur. Bir neçə il bundan əvvəl də Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin abidəsi Villa Borgeze parkında ucaldılıb. Bizim təhsil sahəsində çox yaxşı əməkdaşlığımız var və bu sahədə də sənədlərin imzalanması nəzərdə tutulur. Hazırda Azərbaycanın 1500-dən çox tələbəsi İtaliyanın ali məktəblərində təhsil alır.

O ki qaldı, energetika məsələsinə, Azərbaycan İtaliya üçün bir nömrəli xam neft təchizatçısıdır. İtaliyanın xam neft istehlakının 17 faizi Azərbaycanın payına düşür. On beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan İtaliyaya xam neft ixrac edir və bu müddət ərzində heç bir problem, heç bir fors-majör hadisəsi olmamışdır. Yəni, Azərbaycan etibarlı tərəfdaş kimi özünü təsdiqləyib.

O ki qaldı, təbii qazın ixracına, bu layihə də yekunlaşmaq üzrədir. TAP layihəsinin icrası 92 faizə çatıb və TAP layihəsi Cənub Qaz Dəhlizinin dördüncü və sonuncu layihəsidir. Bundan əvvəl üç layihə icra edilmişdir. Cənub Qaz Dəhlizinin bir tərəfində Azərbaycan və o biri tərəfində İtaliya dayanır. Bizim aramızdakı daha beş ölkə, bütövlükdə yeddi ölkə arasında əməkdaşlıq yaranır. Bu əməkdaşlıq enerji və bütün başqa sahələrə də müsbət təsir göstərəcək. Çünki bu ölkələr artıq bir-biri ilə sıx bağlı olan ölkələr olurlar. Bundan sonra bu ölkələr arasındakı siyasi, iqtisadi, mədəni əlaqələrin inkişafı da təbii ki, daha sürətlə gedəcək.

Cənub Qaz Dəhlizi tarixi layihədir və mən xüsusilə Prezident Mattarellaya onun göstərdiyi səylərinə görə dərin minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Çünki 2018-ci ilin iyul ayında Azərbaycanda rəsmi səfərdə olarkən Prezidentlə bizim bu barədə söhbətimiz olub. Bu söhbətdən sonra TAP-ın icra edilməsi daha sürətlə getmişdir və hazırda biz layihənin son mərhələsindəyik.

Biz, eyni zamanda, Avropa İttifaqı-Azərbaycan əlaqələri haqqında fikir mübadiləsi apardıq. Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında yeni saziş üzərində iş gedir. Hesab edirəm ki, bu gün imzalanacaq çoxdövlətli strateji tərəfdaşlığın gücləndirilməsinə dair Birgə Bəyannamə bu saziş üçün də gözəl əsas təşkil edə bilər.

Əvvəlki Səh. 2

İki il bundan əvvəlki səfərdən mənim çox gözəl xatirələrim var. Bu gün cənab Prezidentin Romaya səfəri bir daha İtaliya ilə Azərbaycan arasındakı əlaqələrin nə qədər güclü olduğunu göstərir.

Biz artıq apardığımız danışıqlar nəticəsində bir neçə məsələni qeyd etdik. Burada İtaliya ilə Azərbaycan arasındakı əlaqələri xüsusilə vurğuladıq. Yalnız enerji sahəsində deyil, həmçinin digər sahələrdə, həm siyasi, həm mədəni sahələrdə olan əlaqələri vurğuladıq. Burada müxtəlif sahələrdə tərəfdaşlığın gücləndirilməsi ilə bağlı Birgə Bəyannamə qeyd olundu. Cənab Konte və cənab Prezident tərəfindən imzalanmış bu bəyannamə əlaqələrimizin demək olar ki, bütün sahələrdə inkişafına təkan verəcək.

İtaliya ilə Azərbaycan bir-biri ilə dost ölkələrdir və regionda əsas tərəfdaşlardır. Azərbaycan dialoqa çox açıq və bütün dünya tərəfindən görünən müasir bir ölkədir. Burada mən, həmçinin Qoşulmama Hərəkatına Azərbaycanın üçillik sədrliyini qeyd etmək istəyirəm. Azərbaycan bu öhdəliyi öz üzərinə götürmüşdür və bu, onun beynəlxalq sahədəki işini daha da gücləndirəcək. Mən bu işdə cənab Prezidentə uğurlar arzulayıram.

Biz iqtisadi-ticari sahədə çox intensiv əlaqələrə maliklik, çox böyük inkişafı irəlilədirik. İtaliya müəssisələri Azərbaycana cəlb olunur, bir çoxları işləyir və bundan sonra digərləri də bu sahəyə cəlb olunacaqlar.

Bundan başqa, cənab Prezident və bütün hökumət ölkənin iqtisadi-siyasi həyatının şaxələndirilməsi ilə bağlı bir çox planlar reallaşdırır. Biz bu işə dəstək olmaq üçün hər zaman hazırıq. Bugünkü görüşlər zamanı bir neçə sahə üzrə imzalanmış sazişlər mübadilə olunacaq. Bu, bizim iqtisadi, siyasi sahələrdə inkişaf edən əməkdaşlığımızın bariz göstəricisidir. Bundan əlavə, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsini qeyd etmək istərdim. Artıq TAP layihəsi üzrə işlər yekunlaşmaq üzrədir. Bu, İtaliya ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin daha da inkişafına, həmçinin Xəzər dənizi və Aralıq dənizi regionlarında sabitliyin qorunmasına yardımçı olacaq.

Mən Azərbaycanın beynəlxalq məsələlərə müsbət baxışını qeyd etmək istərdim.

Azərbaycan enerji sahəsində hər zaman hamı ilə əməkdaşlıq etməyə açıq bir ölkədir. Mən bir daha qeyd etməliyəm ki, Azərbaycan beynəlxalq məsələlərdə bütün ölkələrlə dialoqa hazırdır. Bundan başqa, bir qədər öncə biz cənab Prezidentlə qeyd etdik ki, ölkələrimiz arasında mədəni sahədə də inkişaf gedir. Bugünkü görüşlər zamanı bu sahədə də bir çox sazişlərin imzalanması gözlənilir və bütün bu sazişlər çox mühümdür. Lakin mən onların içərisində ən mühümlərindən birini xüsusi qeyd etmək istərdim. Azərbaycanın Azərkosmos şirkəti ilə İtaliyanın tərəfdaş şirkəti arasında gələcək əməkdaşlıq və yüksək texnologiyaların tətbiqi ilə bağlı saziş mübadilə olunacaq.

Mən artıq cənab Prezidentə bu barədə bildirdim ki, 2020-ci il İtaliyada "Azərbaycan ili" elan olunub. Bu, bizim əlaqələrimizi, dostluğumuzu, əməkdaşlığımızı artırmağa kömək edəcək və iki ölkə arasında münasibətləri daha da intensivləşdirəcək. Bundan başqa, biz, həmçinin Dağlıq Qarabağla bağlı müəyyən bir sabit nəticənin əldə olunması haqqında danışırdıq. Biz bu məsələyə İtaliya tərəfindən hər zaman dəstək olduğumuzu bildirik. Biz ümid edirik ki, bu məsələ üzrə siyasi danışıqlar sayəsində qısa bir zamanda müəyyən nəticələr əldə olunacaq.

İtaliya Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında da əlaqələrə hər zaman dəstək olmağa hazırdır. Biz Avropa İttifaqı və Azərbaycan arasındakı əlaqələrə stimül olmaq üçün bu sahədə də çox geniş formada əməkdaşlıq etməyə hazırıq.

Sonra Azərbaycan Prezidenti bəyanatla çıxış edib:

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

- Təşəkkür edirəm, hörmətli cənab Prezident.

Hörmətli xanımlar və cənablar. İlk növbədə, cənab Prezident, məni İtaliyaya dövlət səfərinə dəvət etdiyinizə, mənə və nümayəndə heyətinə göstərdiyiniz qonaqpərvərliyə görə Sizə dərin təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Yenidən gözəl ölkənizdə olmağımın çox məmnunam. Bu gün həm təkbətək görüş zamanı, həm də nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə aparılan danışıqlarda bir daha əmin oldum ki, İtaliya və Azərbaycan bir-birinə çox yaxın olan dost ölkələrdir.

Cənab Prezident, Sizin Azərbaycana

rəsmi səfərinizi məmnuniyyətlə xatırlayıram. Həmin səfər ölkələrimizin gələcək əməkdaşlığına çox güclü təkan vermişdir və səfər zamanı əldə edilmiş bütün razılışmalar bu gün həyatda öz əksini tapır.

Bu gün çoxsaylı ikitərəfli sənədlərin imzalanması nəzərdə tutulur. Onların hər biri çox önəmlidir, bir çox sahələri əhatə edir. Ancaq mən xüsusilə strateji tərəfdaşlığın gücləndirilməsinə dair Birgə Bəyannaməni qeyd etmək istərdim. Çünki bu bəyannamədə, əslində, bizim strateji tərəfdaşlığımızın gələcək istiqamətləri müəyyən edilir. Bu, çox dərin və müfəssəl sənəddir və həm siyasi, həm iqtisadi, mədəni, humanitar, bütün sahələri əhatə edən bir sənəddir. Eyni zamanda, İtaliya və Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bir-birinə dəstək göstərməsi haqqında da müddəa var. Bu da yaxın, dost ölkələr, müttefiqlər arasında olan bir məsələdir.

İqtisadi sahədə əməkdaşlığımızın gələcək inkişafı çox müsbət olacaqdır. Əminəm ki, bundan sonra biz İtaliya şirkətlərinin qeyri-neft sektorunda əməkdaşlıq etmələrini görecəyik. Bu günə qədər də bir çox İtaliya şirkətləri Azərbaycanda müxtəlif layihələrdə iştirak etmişlər. Ticarət dövriyyəsinə gəldikdə, İtaliya bizim üçün dünya miqyasında bir nömrəli tərəfdaşdır. Keçən il ticarət dövriyyəyimiz 6 milyard dollara çatmışdır. Düzdür, bunun böyük hissəsi neft sektoruna aiddir. Ona görə biz ticarət dövriyyəyimizin şaxələndirilməsi ilə bağlı fikir mübadiləsi apardıq.

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı cənab Prezident dediyi kimi, biz məsələni müzakirə etdik. Bu məsələnin həlli yolları imzalanmış Birgə Bəyannamədə də göstərilir. Orada göstərilir ki, İtaliya və Azərbaycan bir-birinin ərazi bütövlüyünə, suverenliyinə, sərhədlərin toxunulmazlığına hörmətlə yanaşır və bunu dəstəkləyir. Eyni zamanda, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin məhz bu prinsiplər əsasında, Helsinki Yekun Aktı, BMT və ATƏT tərəfindən qəbul edilmiş qətnamə və qərarların əsasında həll olunması göstərilir. Hesab edirəm ki, bu, çox ədalətli və beynəlxalq hüquqa əsaslanmış mövqedir və bu mövqeyə görə biz İtaliya tərəfinə minnətdarıq.

O ki qaldı, məsələnin konkret həlli ilə

“Azərbaycan ilə İtaliya arasında siyasi əlaqələr yüksək səviyyədədir”

Prezident İlham Əliyevin İtaliya Nazirlər Şurasının Sədri Cüzeppe Konte ilə görüşü olub

Fevralın 20-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İtaliya Respublikası Nazirlər Şurasının Sədri Cüzeppe Konte ilə təkbətək görüşü olub. AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, əvvəlcə Prezident İlham Əliyevin qarşılama mərasimi olub. İtaliyanın dövlət və hökumət nümayəndələri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə, Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvləri İtaliya Nazirlər Şurasının Sədrinə təqdim olunub.

Görüşdə Azərbaycan ilə İtaliya arasında siyasi əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğu qeyd edildi, ölkələrimiz arasında möhkəm dostluq münasibətlərinin mövcud olduğu vurğulandı. “Çoxözlü strateji tərəfdaşlığın gücləndirilməsinə dair Birgə Bəyannamə”nin imzalanmasının əhəmiyyəti qeyd olundu, bu sənədin əlaqələrimizi daha yüksək səviyyəyə qaldıracağı vurğulandı. Azərbaycanın radikalizm, terrorizm və ekstremizm qarşı mübarizədə aparıcı rolu, ölkəmizin dünyəvi ənənələri yüksək qiymətləndirildi.

Söhbət zamanı ölkələrimizin enerji sahəsində uğurlu əməkdaşlıq etdiyi və Cənub Qaz Dəhlizinin son seqmenti olan TAP layihəsinin bu il son mərhələsinə qədəm qoyduğu bildirildi. Həmçinin İtaliya şirkətlərinin Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafında və iqtisadiyyatın şaxələndirilməsində çox fəal surətdə iştirak etdikləri vurğulandı. Bu səfər zamanı imzalanacaq çoxsaylı sənədlərin ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın daha geniş şəkildə inkişafı üçün zəmin yaradacağı qeyd edildi. Eyni zamanda, fevralın 21-də keçiriləcək biznes forumun daha böyük imkanlar yaradacağı diqqətə çatdırıldı.

Söhbət zamanı İtaliyanın Azərbaycanın Avropa İttifaqı və NATO ilə əlaqələrinin inkişafını dəstəklədiyi bildirildi. Həmçinin Əfqanıstanda sülhməramlı əməliyyatlarda ölkələrimizin birlikdə iştirakı qeyd edildi.

Görüşdə Azərbaycan ilə İtaliya arasında elm-təhsil, tələbə mübadiləsi, turizm sahələrində əməkdaşlıq məsələləri də müzakirə olundu. Azərbaycan ilə İtaliya arasında mədəniyyət sahəsində əlaqələrin inkişafında Heydər Əliyev Fondunun rolu xüsusi vurğulandı. 2020-ci ilin İtaliyada mədəniyyət baxımından Azərbaycan ili elan edildiyi bildirildi.

Dövlətimizin başçısı İtaliya Nazirlər Şurasının Sədrini Azərbaycana rəsmi səfərə dəvət etdi. Nazirlər Şurasının Sədri bu səfəri məmnuniyyətlə qəbul etdiyini bildirdi. Sonra görüş nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə davam etdirildi.

Geniş tərkibdə görüşü başa çatandan sonra Azərbaycan-İtaliya sənədlərinin mübadiləsi mərasimi oldu.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və İtaliya Respublikası Nazirlər Şurasının Sədri Cüzeppe Konte “Azərbaycan Respublikası ilə İtaliya Respublikası arasında Çoxözlü Strateji Tərəfdaşlığın gücləndirilməsinə dair Birgə Bəyannamə”ni mübadilə etdilər.

“Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə İtaliya Respublikasının İqtisadi İnkişaf Nazirliyi arasında enerji sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu”nu Azərbaycanın Energetika naziri Pərviz Şahbazov və İtaliyanın İqtisadi İnkişaf naziri Stefano Patuanelli mübadilə etdilər.

“Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi ilə İtaliya Respublikasının Mədəni İrs, Fəaliyyətlər və Turizm Nazirliyi ara-

sında mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu”nu Azərbaycanın Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev və İtaliyanın Mədəni İrs, Fəaliyyətlər və Turizm naziri Dario Françeskini mübadilə etdilər.

“Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi ilə İtaliya Respublikasının Mədəni İrs, Fəaliyyətlər və Turizm Nazirliyi arasında turizm sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu”nu Azərbaycan Dövlət Turizm Agentliyinin sədri Fuad Nağıyev və İtaliyanın Mədəni İrs, Fəaliyyətlər və Turizm naziri Dario Françeskini mübadilə etdilər.

“Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi ilə İtaliya Respublikasının Xarici İşlər və Beynəlxalq Əməkdaşlıq Nazirliyi arasında Anlaşma Memorandumu”nu Azərbaycanın Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov və İtaliyanın Xarici İşlər və Beynəlxalq Əməkdaşlıq nazirinin birinci müavini Emanuela Del Re mübadilə etdilər.

“Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi ilə İtaliya Respublikasının Kənd Təsərrüfatı, Qida və Meşə Təsərrüfatı Nazirliyi arasında bitki karantini və bitki mühafizəsi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu”nu Azərbaycanın Energetika naziri Pərviz Şahbazov və İtaliyanın Kənd Təsərrüfatı, Qida və Meşə Təsərrüfatı nazirinin müavini Giuseppe L'Abbate mübadilə etdilər.

“Azərbaycan Respublikasının Müdafiə

mübadilə etdilər.

“Azərkosmos” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ilə İtaliya Aerokosmik Agentliyi arasında sülh məqsədilə kosmos fəaliyyətləri sahəsində Anlaşma Memorandumu”nu “Azərkosmos” ASC-nin sədri Rəşad Nəbiyev və İtaliya Aerokosmik Agentliyinin prezidenti Giorgio Sakkoça mübadilə etdilər.

“Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti” ASC ilə CDP, SACE, “Simest” şirkətləri arasında Anlaşma Memorandumu”nu “Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti” ASC-nin baş icraçı direktoru Allahverdi Paşayev və CDP şirkətinin baş icraçı direktoru Fabrizio Palermo, SACE şirkətinin baş icraçı direktoru Pierfrancesco Latini, “Simest” şirkətinin baş icraçı direktoru Mauro Alfonso mübadilə etdilər.

“Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondu (AZPROMO) ilə İtaliya Ticarət Agentliyi (ICE) arasında Anlaşma Memorandumu”nu AZPROMO-nun rəhbəri vəzifəsini icra edən Yusif Abdullayev və ICE-nin prezidenti Maria Ferro mübadilə etdilər.

“SOCAR ilə SNAM arasında əməkdaşlıq

sazişi”ni SOCAR-ın vitse-prezidenti Elşad Nəsirov və “SNAM S.p.A”nın baş icraçı direktoru Marko Alvera mübadilə etdilər.

“AZPROMO ilə “Simest” arasında Tərəfdaşlıq Sazişi”ni AZPROMO-nun rəhbəri vəzifəsini icra edən Yusif Abdullayev və “SIMEST S.p.A”nın prezidenti Pasquale Salzano mübadilə etdilər.

“Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə “Ansaldo Energia” arasında Anlaşma Memorandumu”nu Azərbaycanın Energetika naziri Pərviz Şahbazov və “Ansaldo Energia”nın baş icraçı direktoru Cüzeppe Zampini mübadilə etdilər.

“Azərenerji” ASC ilə “Ansaldo Energia” arasında Anlaşma Memorandumu”nu Azərbaycanın Energetika naziri Pərviz Şahbazov və “Ansaldo Energia”nın baş icraçı direktoru Cüzeppe Zampini mübadilə etdilər.

“Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC ilə “I.M.A. Project Financing S.R.L.” şirkəti arasında dəmir yolu maşınlarının (drezinlərin) və iş avadanlıqlarının satın alınması barədə müqavilə”ni “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin sədri Cavid Qurbanov və “I.M.A. Project Financing” şirkətinin baş icraçı direktoru Rikkardo Paoncelli mübadilə etdilər. “ADA Universiteti ilə Luiss Universiteti arasında Anlaşma Memorandumu”nu ADA Universitetinin rektoru, səfir Hafiz Paşayev və Luiss Universitetinin vitse-prezidenti Paola Severino mübadilə etdilər.

Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva İtaliyanın Kuirinale Sarayı ilə tanış olub

nuel bu sarayı iqamətgah kimi seçib.

Beləliklə, əvvəllər Roma Papasının və İtaliya krallarının iqamətgahı olan saray indi prezidentlərin iqamətgahıdır. Sarayın memarları Domenico Fontana və Karlo Madernadır.

Məlumat verildi ki, əvvəllər Papanın müxtəlif təyinatlar üzrə istifadə etdiyi sarayın prezident otağında indi dövlət başçısının rəsmi görüşləri keçirilir. Saraydakı şəkillər XVII əsrə aiddir. Bu saraydan indiyə qədər 30 Papa, 4 kral və 12 prezident istifadə edib.

Fevralın 20-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İtaliyaya dövlət səfəri çərçivəsində birinci xanım Mehriban Əliyeva Romadakı Kuirinale Sarayı ilə tanış olub.

AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva Kuirinale Sarayının zallarını gəzdi, burada nümayiş olunan eksponatlarla tanış

oldu. Mehriban Əliyevaya Kuirinale Sarayının tarixi, burada saxlanılan qiymətli əşyalar, o cümlədən rəsmlər, freskalar, mozaikalar barədə məlumat verildi. Bildirildi ki, Romanın Kuirinale yüksəkliyində yerləşən saray 1573-cü ildə Papa XIII Qriqorinin yay iqamətgahı kimi tikilib. Birinci Umbertonun hakimiyyəti dövründə sarayda müxtəlif şəxslərin, o cümlədən musiqçilərin, artistlərin, səyahların qəbulları təşkil olunurdu. XX əsrin birinci yarısında Kral III Viktor Emma-

“Tarixi əlaqələrə əsaslanan Azərbaycan-İtaliya əməkdaşlığı bütün sahələrdə inkişaf edir”

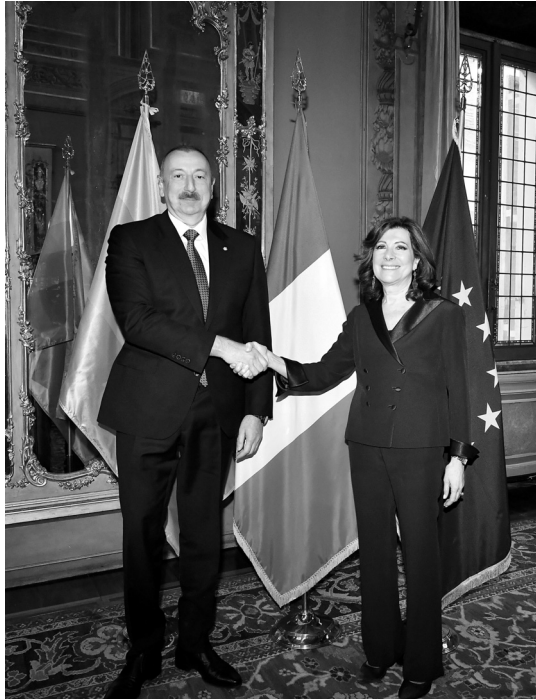
*Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev
İtaliya Senatının Sədri ilə görüşüb*

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 20-də İtaliya Respublikası Senatının Sədri, senator xanım Maria Elisabetta Alberti Kaselatti ilə görüşüb.

AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Senatın Sədri Maria Elisabetta Alberti Kaselatti özünün Azərbaycana, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın isə Romaya səfərini xatırladı. O, ölkələrimiz arasında dostluğun hərtərəfli surətdə genişləndiyini qeyd etdi. İtaliya Prezidentinin ölkəmizə rəsmi səfərini vurğulayan Senatın Sədri tarixi əlaqələrə əsaslanan Azərbaycan-İtaliya əməkdaşlığının bütün sahələrdə inkişaf etdiyini bildirdi.

İtaliya Senatının Sədri Maria Elisabetta Alberti Kaselatti özünün Azərbaycana, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın isə Romaya səfərini xatırladı. O, ölkələrimiz arasında dostluğun hərtərəfli surətdə genişləndiyini qeyd etdi. İtaliya Prezidentinin ölkəmizə rəsmi səfərini vurğulayan Senatın Sədri tarixi əlaqələrə əsaslanan Azərbaycan-İtaliya əməkdaşlığının bütün sahələrdə inkişaf etdiyini bildirdi.

Prezident İlham Əliyev İtaliya Prezidenti Sergio Mattarellanın Bakıya rəsmi səfərinin əhəmiyyətini qeyd etdi. Prezident dedi ki, bu səfər əlaqələrimizin yüksək səviyyədə olduğunu bir daha göstərdi. Dövlətimizin başçısı İtaliyaya dövlət səfəri çərçivəsində imzalanan sənədlərin böyük

əhəmiyyət daşıdığına qeyd etdi. Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikası ilə İtaliya Respublikası arasında Çoxözlü Strateji Tərəfdaşlığın gücləndirilməsinə dair Birgə Bəyannamə”nin əlaqələrimizi yeni yüksək səviyyəyə qaldıracağını bildirdi. Xüsusi qeyd olundu ki, İtaliya Azərbaycanın Avropa ölkələri arasında siyasi, iqtisadi və ticarət baxımından əsas tərəfdaşdır.

Görüşdə parlamentlərarası əlaqələrin böyük əhəmiyyət kəsb etdiyi diqqətə çatdırıldı. Azərbaycan ilə İtaliyanın ATƏT Parlament Assambleyası, AŞPA və digər qurumlarda da əməkdaşlıq etdiyi vurğulandı. TAP layihəsinin uğurla reallaşdırılmasının, həmçinin İtaliya şirkətlərinin Azərbaycanda enerji və digər sahələrdəki layihələrdə iştirakının əhəmiyyəti qeyd edildi. Sonda qarşılıqlı hədiyyələr təqdim olundu.

Prezident İlham Əliyev Romada naməlum əsgər abidəsini ziyarət edib

İtaliya Respublikasında dövlət səfərində olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva fevralın 20-də Romadakı “Altare della Patria” memorial kompleksində naməlum əsgər abidəsini ziyarət ediblər. AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, burada dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Azərbaycanın və İtaliyanın dövlət himnləri səsləndirildi. Fəxri qarovul dəstəsinin rəisi Prezident İlham Əliyevə raport verdi. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev naməlum əsgər abidəsinin önünə əkilil qoydu.

Prezident İlham Əliyev İtaliyanın ən iri şirkətlərinin rəhbərləri ilə birgə işçi nahar edib

Fevralın 20-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Romada İtaliyanın ən böyük maliyyə-bank qurumu olan “Cassa Depositi e Prestiti SpA”nın və bu ölkənin dünya səviyyəsində məşhur olan 10-dan çox ən iri, aparıcı sənaye və maliyyə qruplarının rəhbərləri ilə birgə işçi nahar edib.

Məlum olduğu kimi, fevralın 15-də Münhen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyanın iştirakı ilə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı panel müzakirələr keçirilib.

Müzakirələrin məzmunu ilə bağlı artıq hər kəsdə məlumatlar var. Lakin müzakirələrdən çıxan ümumiləşdirilmiş nəticələr ictimaiyyətin xüsusi diqqətindədir. Çünki, Azərbaycan və dünya ictimaiyyəti Münhen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində bir daha Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyanı faktları, arqumentləri ilə çaşdırmasının, çıxılmaz vəziyyətə və aciz duruma salınmasının şahidi oldu.

Prezident İlham Əliyev Münhendə faktlar və sübutlarla Paşinyana rəsmən tarix dərsi keçdi. Müzakirələrdən də aydın göründü ki, Dağlıq Qarabağın tarixi, müxtəlif dövrlərdə bu ərazilərin mənsubluğu ilə bağlı tarixi həqiqətlər Ermənistan üçün çox ağır mövzudur. Bu mənada Prezident İlham Əliyevin Dağlıq Qarabağın Azərbaycana məxsus olması ilə bağlı söylədiyi tarixi həqiqətlər qarşısında Paşinyanın eramızdan əvvəlki dövrə mürədd və dolaylı ekskursu auditoriyaya çaşdırmaq cəhdindən başqa bir şey deyildi. Əgər Paşinyan həqiqətdən Dağlıq Qarabağın ermənilərə məxsus olduğunu təsbit edən hər hansı bir fakta, sənədə malik olsaydı, mütləq şəkildə bunu açıqlayardı. Bilavasitə göründü ki, Paşinyan Prezident İlham Əliyev tərəfindən səsləndirilən tarixi həqiqətlər və təqdim etdiyi faktlar qarşısında aciz durumda qaldı.

Prezident İlham Əliyevin Dağlıq Qarabağın Azərbaycana məxsus olması və münaqişənin yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll oluna biləcəyinə dair təqdim etdiyi hüquqi bazanın qarşısında Paşinyan tutarlı heç bir arqument nümayiş etdirə bilmədi. Prezident İlham Əliyev XIX əsrin əvvəlindən başlayaraq 200 il ərzində imzalanmış çoxsaylı saziş və müqavilələrdən danışdığı halda, Paşinyan bir dəfə də olsun hüquqi cəhətdən əsaslandırılmış fakt ortaya qoymadı. Bununla da, Prezident İlham Əliyev Dağlıq Qarabağın hüquqi cəhətdən Azərbay-

Prezident İlham Əliyev Paşinyana tarix və hüquq dərsi keçdi

Dünyanın gözü qarşısında Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan özü özünü təkzib etdi və üzr də istəməli oldu

cana məxsus olmasını bütün dünyaya bir daha nümayiş etdirdi.

Paşinyan özü özünü ifşa və təkzib etdi. Bir tərəfdən Dağlıq Qarabağın münaqişə tərəfi olduğunu, özünün silahlı qüvvələrə malik olduğunu deyən Ermənistanın baş naziri, digər tərəfdən də oğlu da daxil olmaqla Ermənistan vətəndaşlarının Dağlıq Qarabağda hərbi xidmət keçdiyini etiraf etdi. Bununla da Paşinyan bu fikri ilə əyani şəkildə təsdiq edir ki, "Dağlıq Qarabağ ordusu" yalandır. Bu ərazidə Ermənistanın silahlı qüvvələri var, Ermənistan vətəndaşları hərbi xidmətlərini burada keçirlər, bu qondarma qurum Ermənistan büdcəsindən maliyyələşdirilir.

Beynəlxalq birlik də Azərbaycanın ədalətli mövqeyini dəstəkləyir. Məhz, Prezident İlham Əliyev BMT başda olmaqla dünyanın aparıcı beynəlxalq təşkilatlarının qəbul etdiyi qərar və qətnamələrindən danışdı və faktlar əsasında göstərdi ki, beynəlxalq birlik işğal faktını pisləyir, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və ədalətli mövqeyini dəstəkləyir. Paşinyan BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsinin mahiyyətini təhrif etməkdən başqa

çıxışı yolu tapmadı.

Prezident İlham Əliyevin Xocalı həqiqətlərinə qarşı Paşinyanın "feyk" iddialarını da ifşa etdi. Prezident İlham Əliyev müzakirələrdə 10 ölkə tərəfindən rəsmən tanınmış Xocalı soyqırımını həqiqətləri barədə danışdı və bir daha bütün dünyaya ermənilərin Azərbaycanlılara qarşı qəddarlığını, işğal olunmuş ərazilərdə bütün maddi sərvətlərin talan edildiyini, Azərbaycan xalqına məxsus milli-mədəni irsin məhv olduğunu göstərdi. Paşinyanın bütün bu faktları və tutarlı arqumentləri Azərbaycanın keçmiş prezidenti Ayaz Mütəllibovun "Arqument i faktı" qəzetindəki müsahibəsi ilə təkzib etmək cəhdi çox uğursuz addım oldu. Ayaz Mütəllibov özü də açıqlamasında belə bir fikir işlətmədiyi barədə açıqlama verdi.

Əlbəttə ki, Paşinyan üzr də istəməli oldu. Çünki, Ermənistanın baş naziri reallıq hissini itirərək 1921-ci ildə Bolşevik partiyasının Qafqaz Bürosunun Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın tərkibində saxlanması barədə qərarını guya təkzib etməyə çalışdı. "Çünki Qafqaz Bürosu Dağlıq Qarabağın Azər-

baycanın ... yox üzr istəyirəm, Ermənistanın tərkib hissəsi olmasına qərar verdi" - deyən Paşinyan çaşması ilə təkəcə yalan danışdığını göstərmədi, həm də elə ilk deqiqlərdən Prezident İlham Əliyevin təcrübəsi, təzyiqli qarşısında çətin vəziyyətə düşdüyünü və buna görə də çaşdığını göstərdi.

Dünyanın gözü qarşısında aparılan müzakirələrdə Paşinyan həm də özü özünü təkzib etdi. Bir tərəfdən Dağlıq Qarabağın münaqişə tərəfi olduğunu, özünün silahlı qüvvələrə malik olduğunu deyən Ermənistanın baş naziri, digər tərəfdən də öz oğlu da daxil olmaqla Ermənistan vətəndaşlarının Dağlıq Qarabağda hərbi xidmət keçdiyini etiraf etdi.

Prezident İlham Əliyev çıxışı zamanı deyib ki, "O, çox yaxşı bilir və mən də bilərəm ki, dırnaqarası Dağlıq Qarabağ ordusunun 80 faizini Ermənistan vətəndaşları təşkil edir. Bu, həqiqətdir." Nikol Paşinyan da etiraf edib ki, "Mənim oğlum hərbi qulluğu Dağlıq Qarabağda keçir". Paşinyan bu fikri ilə əyani şəkildə təsdiq edir ki, "Dağlıq Qarabağ ordusu" yalandır. Bu ərazidə Ermənistanın silahlı qüvvələri

var, Ermənistan vətəndaşları hərbi xidmətlərini burada keçirlər, bu qondarma qurum Ermənistan büdcəsindən maliyyələşdirilir."

Maraqlıdır ki, Münhen konfransında Paşinyanın "mikroiqlab"ları heç kimi maraqlandırmadı. Ermənistanın baş naziri bir neçə dəfə münaqişənin həllində guya müəllifi olduğu "mikroiqlablar" barədə danışmaq istəsə də, ona müvafiq sual verilmədi. Sonda baş nazir özü niyə bu barədə sual olmadığını soruşmağa məcbur qaldı. Bu faktın özü bir daha təsdiq edir ki, dünya birliyi Ermənistan rəhbərliyinin rasional addımlardan uzaq olduğunu və "mikroiqlablar" tipli mürədd məsələlərlə baş aldatdığını bilir və buna görə də belə iddialara diqqət göstərmir.

Bir sözlə, fevralın 15-də Münhen Təhlükəsizlik Konfransında keçirilən müzakirələr göstərdi ki, Prezident İlham Əliyev Dağlıq Qarabağın Azərbaycan ərazisi olduğunu həm tarixi, həm beynəlxalq hüquq, həm də beynəlxalq birliyin mövqeyi kontekstində dünya ictimaiyyətinə çatdırdı. Ermənistanın baş naziri bu reallığa qarşı heç bir əks-arqument ortaya qoya bilmədi. Beləliklə də, Prezident İlham Əliyev faktlarla, məntiqlə Paşinyanın bütün iddialarını darmadağın etdi, onu çaşdırdı, çıxılmaz vəziyyətə və aciz duruma saldı, bütün yalanlarını faktlarla və məntiqlə ifşa etdi, ona tarix və hüquq dərsi keçdi. Nikol Paşinyan tarixi həqiqətlər və beynəlxalq hüququn tələbləri qarşısında çıxılmaz vəziyyətə düşdü.

RAMIL VƏLİBƏYOV

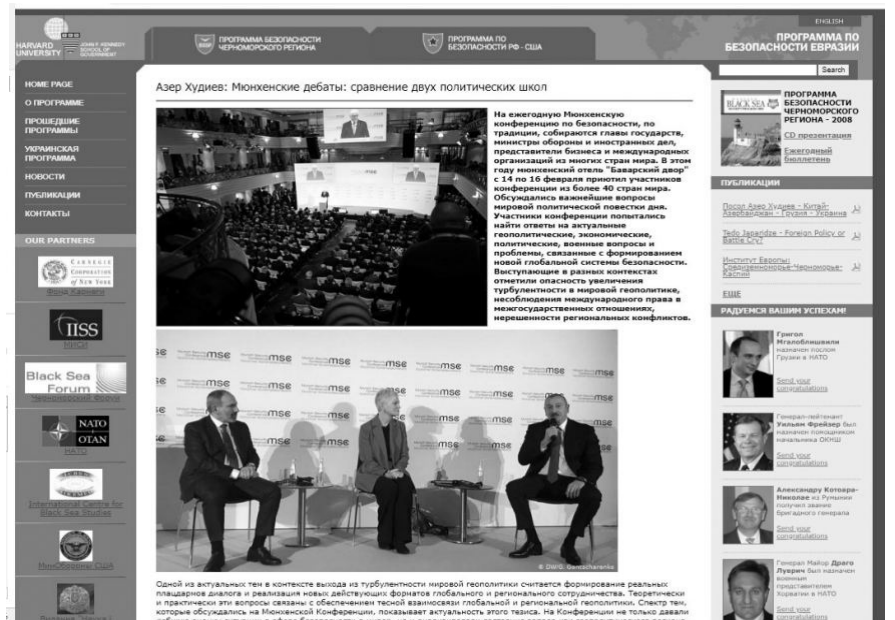
Harvard Universitetinin saytı: "Münxen debati: İki siyasi məktəbin fərqi"

ABŞ-in Harvard Universitetinin rəsmi saytında Azərbaycanın Ukraynadakı səfiri Azər Xudiyevin müəllifi olduğu "Münxen debati: İki siyasi məktəbin fərqi" sərəlvəhəli məqalə dərc edilib. **AZƏRTAC xəbər verir ki, yazıda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən Ermənistanın baş naziri N. Paşinyanın və erməni yalanının ifşa edilməsindən bəhs olunub.**

Məqalədə qeyd olunub ki, bu, sadəcə iki siyasətçinin müzakirəsi deyil, iki siyasi məktəbin müzakirəsi idi. Prezident İlham Əliyev müasir dialoq siyasətini təmsil edirdi, Nikol Paşinyan isə aqressiv görünürdü

və sivil dialoqa hazır deyildi. Eyni zamanda, bu debat qlobal və regional geosiyasət arasındakı ziddiyyətləri əyani şəkildə göstərdi.

Səfir vurğulayıb ki, təcavüzkar ölkənin hökumətinin başçısı, manipulyasiya və həttə məlum tarixi həqiqətləri təhrif etməklə əsl mahiyyətdən yayınmağa çalışırdı. Azərbaycan Prezidenti isə beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində siyasi etika qaydalarına ciddi riayət edərək, fikirlərini təmkinlə söylədi və açıq şəkildə mübahisə etdi. Təsədüfi deyil ki, Ermənistandakı bir çox ekspert və siyasətçi də Prezident İlham Əliyevi bu müzakirələrin qalibi hesab edir. Məqalədə Paşinyanın ifşasına dair digər faktlar da qeyd olunub.

Almaniyanın Münxen şəhərində təhlükəsizlik problemləri ilə bağlı ənənəvi olaraq keçirilən konfransda dünya siyasətinin maraqlı və aktual məsələləri geniş müzakirə olunub. Qlobal geosiyasi proseslərlə regional proseslərin uyğunlaşdırılması üzərində dayanılıb. Həmin sırada regional münaqişələrin həlli də aktual mövzu kimi diqqət mərkəzində olub. O cümlədən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə əlaqədar ayrıca panel təşkil edilib. Orada Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan açıq debata çıxıblar. Debatın gedişi, müzakirə edilən məsələlərin məzmunu və tərəflərin ifadə etdiyi fikirlərin geosiyasi kontekstdə təhlili üzərində geniş dayanmağa ehtiyac görünür.

Dünyanın aktual geosiyasi problemləri: Münxen Konfransından baxış

1962-ci ildən keçirilən Münxen Təhlükəsizlik Konfransı dünyanın ən nüfuzlu dialoq platformalarından biri sayılır. Orada planetin çox sayda ölkəsindən ölkə rəhbərləri, siyasətçilər, iş adamları və diplomatlar iştirak edirlər. Bu il 56-cı dəfə keçirilən konfransda dünyanın 40-dan çox ölkəsindən 800-dən çox nümayəndə, 150 dövlət və hökumət başçısı, həmçinin hökumət üzvü iştirak edib. Təbii ki, konfrans çərçivəsində qlobal təhlükəsizlik məsələləri müzakirə olunub. Dünya siyasəti üçün aktual hesab edilən məqamlar üzərində dayanılıb. Bununla yanaşı, müxtəlif regionlarda özünü göstərən problemlərin də müzakirəsi aparılıb. Onların sırasında Yaxın Şərq, İran, Çin, Suriya, Liviya xüsusi yer tutur. Ekspertlər həmin aktual məsələlərlə yanaşı, Amerikanın xarici siyasətinin daha konkret səviyyədə izah edilməsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıblar. Ayrıca, Avropa İttifaqının geosiyasi faktor olaraq daha geniş məkanda təsirinin artırılması yolları haqqında danışılıb. Bütün bunlar qlobal miqyasda özünü göstərən ziddiyyətlər və fikir ayrılıqları fonunda müzakirə edilib. Hətta Emmanuel Makronun "Avropa geosiyasi faktor kimi yox ola bilər" tezi ilə bağlı müxtəlif mövqelər nümayiş etdirilib. Aydın hiss olunub ki, avropalılar bu məsələdən narazıdırlar.

Ukrayna məsələsinə adətli üzrə diqqət xeyli çox olub. Ukraynada vəziyyətin sabitləşməsi yolları ətrafında geniş müzakirələr aparılıb. Ancaq hansısa ortaq mövqə formalaşmayıb. Çin ilə əlaqəli də analoji vəziyyət yaranıb. Ümumiyyətlə, Çinin qlobal geosiyasətdə fəaliyyətini məhdudlaşdırmağa meyil Vaşinqton tərəfindən yenə də hiss etdirilib. O cümlədən yeni texnologiyaların tətbiqində Çin şirkətlərinin iştirakının zəiflədilməsi və bir sıra hallarda aradan çıxarılması ilə bağlı fikirlər səsləndirilib.

Bunların fonunda bizim üçün maraqlı olan iki məqamı da vurğulamaq istərdik. Onlardan biri Suriya və Liviya ilə bağlı Rusiya-Türkiyə danışıqlarıdır. Bu ölkələrin Xarici İşlər nazirləri Münxen Konfransı çərçivəsində görüşərək, yaranmış vəziyyəti müzakirə edib, lakin ortaq mövqeyə gələ bilməyiblər. Sergey Lavrov açıq bəyan edib ki, İdlidə Bəşər Əsədin nəzarəti tam olmalıdır. Bunun üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə ediləcək. Ekspertlər bunu Rusiyanın İdlidə hərbi əməliyyatları davam etdirməsi kimi qiymətləndiriblər.

Doğrudan da, Münxendə müzakirələr gedən zamanı B.Əsəd rejiminə və İrana bağlı silahlı dəstələr intensiv surətdə İdlidə hücumları davam etdiriblər. Onlar xeyli ərazini zəbt ediblər. Suriya müxalifəti də şiddətli cavablar verib. Nəticədə, hər iki tərəfdən böyük itkilər olub. Ancaq hərbi əməliyyatlar dayandırılmayıb.

Türkiyənin Xarici İşlər naziri Münxendə bəyan edib ki, Suriyada B.Əsədin hərbi qələbəsinə imkan verməyəcəklər. Ankara da

bölgəyə əlavə qüvvələr yeridib. Bununla İdlidə hazırda dünyanın ən qanlı bölgələrindən birinə çevrilib. BMT-nin yaydığı informasiyaya görə, bu bölgədən 900 min dinc sakin didərgin düşüb. Onlar hərbi əməliyyatların gətirdiyi ərəzilərdən canlarını qaçmaqla qurtarmağa çalışırlar.

Münxen Konfransı kontekstində təsadüfən İdlidə məsələsi üzərində dayanmadıq. Burada proseslərin gedişi faktiki olaraq Liviya məsələsində də əsas oyunçuların mövqelərini ortaya qoyur. Belə görünür ki, Liviya da savaşa hələ irəlidedir. Böyük güclər məqsədlərinə çatmaq üçün başlıca olaraq gücdən istifadə edirlər. Bu isə o deməkdir ki, Liviya silah embarqosu da tam gücü ilə işləməyəcək.

Yekun olaraq Münxendə alınan qərara əsasən, Rusiya və Türkiyə heyətləri Moskvada İdlidə probleminin həll edilməsi məsələsini müzakirə edirlər. Liviya ilə əlaqəli isə hansısa razılıq əldə edilməyib.

İki fərqli lider: Azərbaycan Prezidentinin üstünlükləri

Bizim üçün əhəmiyyətli olan əsas məsələ isə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla açıq debata çıxması olub. Bütün dünyanın izlədiyi diskussiyada Azərbaycan rəhbəri erməni liderə siyasət dersi verib. Açıqca görünüb ki, İlham Əliyev siyasətçi və diplomat kimi N.Paşinyandan dəfələrlə yüksəkdir. Həm dil bilgisində, həm də problemlərin analizinə yanaşmada İlham Əliyev müasir siyasətçiyə uyğun olan mövqə nümayiş etdirib. Azərbaycan Prezidenti təmkinli mövqeyi və arqumentləri ilə erməni naziri çox pis vəziyyətə salıb. Faktiki olaraq bütün punktlar üzrə N.Paşinyanın yalan danışdığı məlum olub.

Bu məqam o dərəcədə aydın görünüb ki, erməni ekspertlər N.Paşinyanı güclü tənqid atəşinə tutublar. Onlar baş nazirin son dərəcə miskin, zəif və əlacsız durumda olduğunu vurğulayırlar. Məsələn, ekspert Andranik

Tevanyan özünün Facebook səhifəsində yazıb ki, İlham Əliyevin duruşu, davranışı və N.Paşinyanı gülcü vəziyyətə salmasından belə təəssürat yaranırdı ki, müharibədə uduzan tərəf bizik. Hətta Azərbaycanın Xarici İşlər naziri N.Paşinyanın çıxışına ironiya ilə reaksiya verdi. Bunun günahkarı isə N.Paşinyandır, çünki o, özü belə münasibət yaradan hərəkətlər etdi.

Sözlərinə davam edərək erməni ekspert qeyd edir ki, Münxen müzakirələri kimlərin dikte etdiyini aydın göstərdi. Deməli, ermənilər də anlamağa başlayıblar ki, Azərbaycan siyasəti, ideoloji, diplomatik, mənəvi-əxlaqi səviyyəsi Ermənistan dövlət başçısından dəfələrlə üstündür. İlham Əliyevin qətiyyətli mövqeyi, möhkəm iradəsi qarşısında N.Paşinyan deyil, istənilən erməni siyasətçisi duruş gətirə bilməz.

Bu səbəbdəndir ki, Prezident İlham Əliyevin Münxendə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı əsl həqiqətləri təmkinlə, yüksək məntiq və zəka ilə deməsi tamamilə gözlənilən bir hadisə kimi qəbul edilməlidir.

İlham Əliyev münaqişənin həlli modelini növbəti dəfə ifadə edib: öncə Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların işğaldan azad edilməsi və erməni silahlı qüvvələrinin oradan çıxması, sonra öz yurdlarından didərgin düşən azərbaycanlıların evlərinə qaytarılması və kommunikasiyaların açılması, sabitlik yaranandan sonra isə Azərbaycan qanunları çərçivəsində bölgənin statusunun Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi çərçivəsində həll edilməsi. Bütün bunlar beynəlxalq hüquq normaları əsasında, Madrid prinsipləri və Helsinki yekun Aktına uyğun həyata keçirilməlidir.

Əlbəttə, Azərbaycan Prezidentinin fikrini konkret və açıq ifadə etməsi üçün bütün əsasları vardır. İlham Əliyev həm şəxsi keyfiyyətlərinə görə N.Paşinyandan xeyli yüksəkdir, həm də tam haqlıdır. Ermənistan

Prezident İlham Əliyevin Münxen qələbəsi: ERMƏNİ BAŞ NAZİRİN NÖVBƏTİ iflası

Azərbaycan torpaqlarını işğal edib və bunu bütün beynəlxalq təşkilatlar etiraf ediblər. BMT həmin məsələ ilə bağlı dörd qətnamə qəbul edib. Avropa İttifaqının, Avropa Şurasının, AŞPA-nın, İƏT-in, Qoşulmağa Hərəkatının, NATO-nun bununla bağlı sənədləri mövcuddur. Hüquqi baxımdan Ermənistanın xeyrinə heç bir şey yoxdur. Bu məqamı da İlham Əliyev debatda ifadə edib.

Azərbaycan Prezidenti millətlərin öz müqəddəratını təyin etmə hüququndan Ermənistanın sünü yararanmağa çalışdığını deyib. Çünki erməni xalqı öz müqəddəratını artıq bir dəfə müəyyən edib və Azərbaycan öz ərazisində ikinci erməni dövlətinin yaranmasına imkan verməyəcək. Bu bağlılıqda dövlət başçısı konkret ifadə edib: əgər ermənilər ikinci dövlət yaratmaq istəyirlərsə, dünyanın başqa ərəziləridə bu imkanı axtarırlar. Azərbaycanda yox!

Bununla da faktiki olaraq müzakirələrə yekun vurulub: Azərbaycan ərazi bütövlüyünü istənilən halda bərpa edəcək. Buna onun kifayət qədər gücü vardır. Belə bir fikrin Münxendə qətiyyətlə səsləndirilməsi digər məqamlarla yanaşı, son zamanlar bir sıra dairələrin münaqişənin həlli ilə bağlı yaymağa çalışdığı əsassız informasiyaların üstündən xətt çəkmiş olur. İlham Əliyev bir gedişlə bütün dünyaya nümayiş etdirdi ki, rəsmi Bakı ancaq ərazi bütövlüyünün bərpası şərti ilə münaqişənin həlli variantını qəbul edə bilər. Bundan kənar yayılan söz-söhbətlər kimlərinə öz-özünü aldatmasıdır. O cümlədən Azərbaycandakı "beşinci kolon"un yanlış mövqeyinin ifadəsidir.

Beləliklə, Azərbaycan Prezidenti Münxendə tarixi uğur əldə edib. Şübhə yoxdur ki, bu fakt münaqişənin həllinə müsbət təsirini göstərəcək. Ermənistan tərəfi isə artıq arqumentsiz qaldığını qəbul etməli olacaq!

“Bu islahatın uğurla həyata keçirilməsi ölkəmizdə səhiyyə sistemini köklü sürətdə dəyişəcək”

Fevralın 20-də Yeni Azərbaycan Partiyasının İcra Katibliyində İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Zaur Əliyev mətbuat konfransında

Mətbuat konfransında Zaur Əliyev sədri bildirib ki, cari ilin fevral ayının 15-dək icbari tibbi sığortanın tətbiq edildiyi 23 regiondakı tibb müəssisələrinə 381 482 nəfər, 607 063 müraciət etmişdir. Bu müraciətlər üzrə 1 321 592 tibbi xidmət göstərilmişdir.

Ən çox vətəndaşın müraciət etdiyi regionlar Mingəçevir (76 992), Yevlax (48 325), Xaçmaz (43 030), Şəki (42 896) və Qəbələdir (42 874). Ən çox tibbi xidmət göstərən tibb müəssisələri Mingəçevir şəhər Mərkəzi Xəstəxanası (244 747), Yevlax rayon Mərkəzi Xəstəxanası (108 376), Ağdaş rayon Mərkəzi Xəstəxanası (92 151), Xaçmaz rayon Mərkəzi Xəstəxanası (72 757) və Şəki Mərkəzi Xəstəxanasıdır (84 350).

Z.Əliyev qeyd edib ki, tibb müəssisələrinin resurslarından və kadr potensialından səmərəli istifadəni təmin etmək, fəaliyyətlərini optimallaşdırmaq və əhalinin müxtəlif növ tibbi yardıma əlçatanlığını təmin etmək məqsədilə respublikanın inzibati ərazi vahidləri üzrə tibbi ərazi bölmələri yaradılmışdır. Hazırda icbari tibbi sığortanın tətbiqi 5 tibbi ərazi bölməsini əhatə edir: “Həmin tibbi ərazi bölmələri üzrə müraciət sayına gəldikdə, deyə bilərəm ki, fevralın 15-dək ən çox Şəki - Zaqatala tibbi ərazi bölməsinə müraciət edilib. Şəki - Zaqatala üzrə 169 204, Bərdə - Yevlax üzrə 149 683, Quba - Xaçmaz üzrə 124 350, Göyçay - Kürdəmir

üzrə 83 562 və Dağlıq Şirvan üzrə 80 264 müraciət qeydə alınıb”.

Ən çox müraciət edilən xəstəliklərə gəldikdə, fevralın 15-dək müraciətlərin böyük əksəriyyəti yuxarı tənəffüs yollarının dəqiqləşdirilməmiş kəskin infeksiyası xəstəliyi ilə bağlı olub. Bu xəstəlik üzrə 12 182 müraciət qeydə alınıb. Ən çox müraciət edilən xəstəliklər sırasında ümumi tibbi baxış (7189), yüksək qan təzyiqi (6215), digər ümumi baxışlar (5372), insulindən asılı olmayan şəkərli diabet (5231) və s. xəstəliklər yer alır.

Yanvar ayı ərzində ümumilikdə 242 nəfər həyati vacib-dəyəri yüksək olan əməliyyatlardan yararlanmışdır. Bahalı əməliyyatların arasında, koronar damarlara stendlər tətbiqi (76 əməliyyat), kardiologiya/ürək-damar cərrahiyyəsi (60 əməliyyat), oftalmologiya (42 əməliyyat), urologiya (24 əməliyyat), nevrologiya/neyroçərrahiyyə (23 əməliyyat) üzrə əməliyyatlar çoxluq təşkil edir.

Agentlik sədrinin sözlərinə görə, görülən tədbirlərdən biri də səhiyyə işçilərinin əməkhaqlarına tətbiq edilən əlavələrlə bağlıdır. Yeni Qaydaya əsasən tibb işçisinin əməkhaqqına tutduğu vəzifədən, stajından və xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsindən asılı olaraq müəyyən edilən vəzifə (tarif) maaşı, əmək şəraitinə görə ödənilən əlavələr, həvəsləndirici əlavələr və Əmək Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş digər ödənişlər daxildir.

“Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyinin tabeliyində olan bütün tibb işçilərinə aylıq maaşları verilib. Əməkhaqlarına əlavələrin tətbiqi isə vaxt tələb edir. İcbari tibbi sığorta səhiyyə sahəsində aparılan əhəmiyyətli islahatdır. Azərbaycan səhiyyə sistemində ilk dəfədir ki, səhiyyə işçilərinin əməyi xidməti fəaliyyətinin iqtisadi və kəmiyyət göstəricilərinə görə qiymətləndirilir. Gələcəkdə səhiyyə işçilərinin əməyinin keyfiyyət göstəricisinə görə də qiymətləndirilməsi nəzərdə tutulur. Hazırda tibb müəssisələrinin mühasibatlıq və maliyyə şöbələri bonus və əlavələrin hesablanması üzərində çalışırlar. Agentlik də tibb müəssisələrinə bu istiqamətdə öz dəstəyini göstərir. Yaxın zamanda səhiyyə işçiləri əməkhaqlarına əlavələrini də alacaqlar”, - deyir Agentlik sədri bildirib.

Növbəti yeniliklərdən biri də Agentliyin “Sığortaolunanın Tibbi Kabineti” adlı yeni elektron xidmətinin “myGov” portalına inteqrasiya olunması ilə bağlıdır. Artıq vətəndaşlar tibb müəssisələrində icbari tibbi sığorta çərçivəsində onlara göstərilən xidmətləri “MyGov” portalından sözügedən tibbi kabinetə daxil olaraq izləyə biləcəklər.

Z.Əliyev sonda bildirib ki, əhalinin səhiyyə sistemindən gözləntilərinin bir il ərzində qarşılınması mümkün deyil: “Bunun üçün müəyyən vaxt tələb olunur və bu proses mərhələlərlə öz həllini tapacaq. Bir çox ölkələrdə icbari tibbi sığortanın tətbiqi müəyyən müddət ərzində reallaşmışdır. İcbari tibbi sığortanın tətbiqindən sonra da xəstəxanalarda həmin həkimlər çalışacaq, həmin tibbi xidmətlər göstəriləcək. Sadəcə olaraq səhiyyə sisteminin icbari tibbi sığortaya keçidində yeni mexanizmlərin və qaydaların tətbiqi müsbət dəyişikliklərə səbəb olacaq. Tibb müəssisələrinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, göstərilən elektron xidmətlərin genişləndirilməsi, tibb müəssisələrində tətbiq olunan keyfiyyət standartları, səhiyyə işçilərinin təlimləmə cəlb edilməsi, əməkhaqlarına tətbiq edilən əlavələr - bütün bunlar hamısı göstərilən tibbi xidmətlərin keyfiyyətinə bilavasitə təsir etmiş olacaq. Bu islahatın uğurla həyata keçirilməsi ölkəmizdə səhiyyə sistemini köklü sürətdə dəyişəcək və əhalinin tibbi xidmətlərə əlçatanlığını artıracaq”.

Daha sonra Zaur Əliyev jurnalistlərin suallarını cavablandırıb.

“Xoşagəlməz hallardan sui-istifadə etməyə çalışanlar var”

Bəziləri hansısa xoşagəlməz hallardan sui-istifadə etməyə çalışır. Trend-in məlumatına görə, bunu Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) iclasında MSK sədri Mehdi Məzahir Penahov deyib. Onun sözlərinə əsasən, bütün xoşagəlməz hallar MSK tərəfindən ciddi araşdırılır. MSK sədri vurğulayıb ki, insanların əlində nə varsa, təqdim etməlidir. “Əgər sizdə nəse material varsa, qoyun sosial şəbəkələrə. Ümumilikdə sosial şəbəkələrdə 385 videogörüntü yayılıb. Mərkəzi Seçki Komissiyası bütün görüntüləri araşdıracaq”.

Naxçıvanda Azərbaycan əsgərinin keçirdiyi taktiki-xüsusi təlimlər erməniləri təşvişə salıb

Naxçıvan Qarnizonu Qoşunlarında “Şiddətli soyuqlarda döyüş əməliyyatlarının aparılması” mövzusunda keçirilən taktiki-xüsusi təlim erməniləri təşvişə salıb. AZƏRTAC-ın Naxçıvan bürosu xəbər verir ki, bu barədə işğalçı Ermənistanın razm.info saytı “Naxçıvan xüsusi təyinatlıları qışda yüksək dağ əməliyyatları keçirir” sərəlvhəli məqalə yayımlayıb. Məqalədə keçirilən taktiki-xüsusi təlimlərin Ermənistan mətbuatında və ictimaiyyətinə narahatlıq yaratdığı vurğulanır. Yazıda vurğulanır ki, Naxçıvanda müxtəlif bölmələrin xüsusi təyinatlı birləşmələrinin birgə döyüş fəaliyyəti təcrübəsi mövcuddur. Bu isə erməni ordusu üçün əsl təhlükə mənbəyidir. Birgə təlimlər, 2018-ci ilin oktyabr ayında da keçirilib.

Azərbaycan Ordusunun Naxçıvanda yerləşən hərbi birləşmələrinin döyüş hazırlığı ilə bağlı həyata keçirdiyi tədbirlər Ermənistan ordusunda da narahatlıq yaradıb. Erməni sosial şəbəkə istifadəçiləri isə bu təlimləri həsəd və qorxu ilə qarşıladıklarını gizlətməyiblər.

Qeyd edək ki, “Naxçıvan Qarnizonu Qoşunlarının 2020-ci tədris ilinə uzlaşma planı”na əsasən “Şiddətli soyuqlarda döyüş əməliyyatlarının aparılması” mövzusunda taktiki-xüsusi təlimə Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun xüsusi təyinatlı və Naxçıvan Muxtar Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin xilasedici bölmələri cəlb edilib. Muxtar respublikanın yüksək dağlıq ərazilərində keçirilən təlim şəxsi heyətin şiddətli soyuqlarda döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirmə bacarıqlarının və həyatda qalma vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi məqsədi daşıyır.

Ermənistanda əsgər anaları Nikol Paşinyana qarşı etiraz aksiyasına başladı!

Ermənistanda əsgər anaları hökumət binasının qarşısında etiraz aksiyası keçirirlər. AZƏRTAC erməni KİV-lərinə istinadla xəbər verir ki, hökumət binası qarşısında aksiyaya başlayan analar baş nazir Nikol Paşinyan ilə görüşmək istediklərini bildirirlər. Onlar hökumətdən əsgərlərin öldürülməsinə son qoyulmasını tələb edirlər: “Tələbimiz odur ki, övladlarımızın hərbi xidmətdə öldürülməsinə son qoyulsun. N.Paşinyan bizi qəbul etməlidir və ciddi danışıqlıq. Bu, belə davam edə bilməz. Nə qədər laqeyd olmalıyıq? Şənbə, bazar və ya gecə olsun, kitabı paylamağa vaxtı varsa, qoy, bizi qəbul etsin. Əsgər kitabdan daha vacibdir”.

Paşinyandan ŞOK etiraf: “Xocalı hadisələrini Rusiya törədib!”

Ermənistan Baş nazir Nikol Paşinyan fevralın 15-də Münhen Təhlükəsizlik Konfransında Prezident İlham Əliyevlə debatda aldığı ağır təəssüratdan çıxıb bilmir. SİA xəbər verir ki, ölkəsinə qayıtdıqdan sonra Paşinyan Xocalı soyqırımını məsuliyyətini sələflərinin və ümumiyyətlə, ermənilərin üzərindən atmaq üçün bir status paylaşdı.

Status belədir:

“Fakt fakt olaraq qalır: Xocalıda azərbaycanlıların qırğının Azərbaycanın ermənilərlə ortaq heç nəyi yoxdur, bunu Rusiyanın 366-cı alayı edib. Bu faciədə bizim günahımız yoxdur”. Bundan təxminən bir neçə dəqiqə sonra isə Paşinyan ciddi siyasi səhvə yol verdiyini anlayıb və paylaşımını silib. Əvvəzində isə bu sözləri saxlayıb: “Fakt fakt olaraq qalır”. Qeyd edək ki, sözügedən statuslar skrin edilərək, erməni mediasında paylaşılıb.

(I yazı)

Amerika Birləşmiş Ştatları dünyanın qüdrətli və böyük geosiyasi güc mərkəzlərindən biri kimi xarici siyasətdə fəallığını yeni səviyyəyə yüksəltdi. Getdikcə daha aydın hiss olunur ki, prezident Donald Trampın bir sıra hallarda məntiqsiz və sadəlvəh görünən addımları, əslində, dərin siyasətin özünəməxsus təzahürüdür. Bu baxımdan ekspertlər dövlət katibi Mayk Pompeonun dörd postsovet məkanı ölkəsinə bir səfər çərçivəsində baş çəkməsini qlobal və regional geosiyasi dinamikanın qarşılıqlı əlaqəsi müstəvidində qiymətləndirməyə üstünlük verirlər. Doğrudan da, həmin prizmadan aparılan təhlillər göstərir ki, burada çoxlu sayda faktorların qarşılıqlı təsiri mövcuddur. Onların sırasında M.Pompeonun postsovet məkanı ölkələrinə səfərinə Londonda müzakirələr aparıldıqdan sonra başlamasına diqqət yetirir, bunu rəmzi olaraq ABŞ-in Avrasiya məkanında əsas müttəfiqini müəyyən etməsi kimi dəyərləndirirlər. Bundan başqa, həmin səfər bütövlükdə qlobal geosiyasətdə özünü göstərən başlıca trendlərlə əlaqələndirilir. Burada daha çox məsələyə ABŞ-Çin-Rusiya münasibətlərinin dinamikası aspektində baxılır. Amerikanın özünün iki geosiyasi rəqibinə qarşı daha təsirli mövqe tutmağa başladığı vurğulanır.

Üç gücün toqquşması: qlobal miqyasdakı təzahürlər

ABŞ-in dövlət katibi Mayk Pompeonun bir həftə ərzində postsovet məkanının dörd ölkəsinə səfər etməsini beynəlxalq siyasətdə adi hadisə saymırlar. Məsələ dövlət katibi M.Pompeonun kimliyində və ya Amerikanın böyüklüyündə deyil. Ekspertlər üçün bu addımın arxasında dayanan qlobal geosiyasi və regional geosiyasi-hərbi-iqtisadi məqamlar aktualıq kəsb edir. Həmin prizmadan baxdıqda isə M.Pompeonun səfərini iki səviyyədə - qlobal geosiyasi və konkret dörd ölkə ilə əməkdaşlıq perspektivləri çərçivəsində analiz etməyin faydalı olacağını düşünürük. Əslində, həmin səfərə həsr edilmiş təhlillərdə də bu iki xətt aydın və ya gizli ifadə olunur.

Öncə məsələyə qlobal geosiyasi trendlər prizmasından nəzər salaq. Ekspertlər əmindirlər ki, hazırda dünya nizamı böhran vəziyyətindədir. Onun üçün risklər xeyli artıb. Geosiyasi turbuləntlik getdikcə daha geniş miqyas alır, dərin və həssas məqamları qabardır. Bunun fonunda bütövlükdə dünyada qeyri-müəyyənlik artır.

Maraqlı məqamlardan biri odur ki, bu cür gedişat böyük geosiyasi güclərin daha da fəallaşması ilə müşayiət olunur. İndi qlobal geosiyasi meydanda bir neçə fəal oyunçu vardır. Onların sırasında, əlbəttə, ABŞ, Çin və Rusiya xüsusi yer tutur. Analitiklər məhz bu üç qüvvənin mübarizəsi dinamikasında müasir qlobal geosiyasi mənzərənin dəyişməsi istiqamətlərinə baxırlar. M.Pompeonun səfərinə də qlobal geosiyasi müstəvidə məhz bu kontekstdə yanaşılır (bunun əsaslı olub-olmaması başqa mövzudur).

Qlobal miqyaslı digər faktor hadisələrin sürətlə cərəyan etməsi ilə bağlıdır. Hətta böyük güclər üçün sürətlə dəyişən mühitdə sabit siyasət yeritmək asan deyil. Məsələn, M.Pompeonun postsovet məkanı ölkələrinə səfəri yanvarın əvvəlinə nəzərdə tutulmuş. Lakin İraqda vəziyyətin kəskinləşməsi səfəri təxirə salmağa məcbur edib. Ekspertlərə görə, bu, səfərin məzmununa da müəyyən dərəcədə təsir edib.

Nəhayət, M.Pompeonun həmin səfərinə ABŞ-Çin-Rusiya geosiyasi mübarizəsinin indiki durumu çərçivəsində yanaşmaq lazım gəlir. Çünki son zamanlar bu böyük dövlətlər arasında qlobal geosiyasi dinamikanı dəyişə biləcək mübarizə gedir. Məlumdur ki, Amerika Çini özü üçün ən böyük təhlükə kimi qəbul edir. Çin rəhbərliyi də son dövrlərdə Amerikanı özünə ən böyük təhlükə saydığını bəyan edib. Bu o deməkdir ki, onlar arasında mübarizə tam olaraq

Pompeonun postsovet turnesi: qlobal və regional geosiyasi trendlərin kəsişməsində (I yazı)

POMPEONUN POSTSOVET TURNESİ: qlobal və regional geosiyasi trendlərin kəsişməsində

qarşılıqlı radikal müstəviyə transfer olur ki, burada bir-birini təhlükə elementi hesab etmək onlar üçün xarakterik olur. Digər məqamlarla yanaşı, bunun mənalarından biri də dünyanın hər yerində ABŞ və Çinin bütün vasitələrlə savaşa biləcəkləridir.

Şübhə yoxdur ki, Mərkəzi Asiya bu sırada sonuncu deyil. Əksinə, Pekinin həmin regiona güclü maliyyə-iqtisadi nüfuzu Vaşinqton üçün üzərində düşünüləsi faktır. M.Pompeonun Qazaxıstan və Özbəkistanda danışıqları bunu bir daha təsdiq edir. Orada amerikalı diplomat Çində etnik qaxaxlara qarşı ayrı-seçkiliyin olduğunu və bu məsələdə Qazaxıstanın yanında olduğunu açıq deyib. Ancaq Qazaxıstan hökuməti bəyanat verərək, Çində qaxaxların təzyiqə məruz qalmadığını ifadə edib. Ayrıca, onlar üçün filtrasiya düşərgələrinin də yaradılmadığını vurğulayıb.

Özbəkistanla aparılan müzakirələrdə də buna bənzər notlar özünü göstərib. Yəni, M.Pompeo faktiki olaraq nümayiş etdirib ki, regiona səfərinə Çin faktoru ilə bağlı baxır. Ekspertlər bu aspektdə dunqanlarla bağlı baş verən və Qazaxıstanla yanaşı Qırğızıstanı da əhatə edən hadisələrə müəyyən qiymət verirlər. Onu Mərkəzi Asiyada geosiyasi vəziyyətin gərginləşdirilməsi prizmasından qiymətləndirirlər ki, son məqsədin də Çinin ətrafında münəqişə ocaqları yaratmaqdan ibarət olduğu nəticəsi çıxarılır.

Risiklər məkanında tanqo: Şərqi Avropadan Əfqanıstana qədər...

Bu kontekstdə Əfqanıstan faktoru da ayrıca önəm kəsb etməkdədir. Qlobal geosiyasət üçün Əfqanıstan Asiya məkanı miqyasında həlledici sayılan amillər sırasında. Əfqanıstan narkoticarət, terror və dini radikalizm ixrac edən bilən mühit kimi qəbul edilir. Bu üç dağıdıcı faktorun ilk olaraq Çin və Rusiyaya yönəldiyi də etiraf edilən məqamlardandır. Lakin bu çərçivədə Mərkəzi

Asiya dövlətləri də həmin risklərin təsir dairəsinə düşür. Onların artıq bundan əziyyət çəkdiyi sirr deyil. Qırğızıstan, Özbəkistan və Tacikistan bir neçə dəfə hər üç dağıdıcı faktorun fəallaşdığı məkan olub. Silahlı toqquşmalar baş verib. Əsgərlər həlak olublar. Bir neçə dəfə mülki vətəndaşlar arasında toqquşmalar yaradılmağa cəhdlər olub.

Bunların fonunda Rusiya xüsusi xidmət orqanlarının Əfqanıstandan terrorun qonşu ərazilərə yayılma ehtimalının yüksəldiyi barədə xəbərdarlıq etməsi təsadüfi deyil. Bunun üçün Yaxın Şərqdən terrorçuların Əfqanıstana daşındığı haqqında da informasiyalar yayılır. Bu məqamda Rusiya faktorunun geosiyasi məzmunu da M.Pompeonun səfəri fonunda düşündürücü görünür. Təbii ki, M.Pompeo açıq şəkildə terrora və ya radikallığa çağırış etməyib və etməz. Lakin qlobal geosiyasi mübarizənin təcrübəsi göstərir ki, bir sıra hallarda deyilməyənlər deyilənlərdən daha tez praktika da tətbiq edilir.

Bu bağlılıqda M.Pompeonun Mərkəzi Asiya ölkələrindən bəzilərində təhlükəsizliyin təmini məsələsinin həssaslığı üzərində dayanması təsadüfi görünür. Burada qlobal miqyasda geosiyasi savaşa regional səviyyədə kəsb etdiyi konkret məzmun önə çıxmış olur. Lakin Mərkəzi Asiya başlanğıc deyil, əksinə, bu, siyasətdə son dayanaqdır. Başlanğıc isə London-Kiyev-Minsk xəttində axtarılır.

Bəli, ekspertlər hesab edirlər ki, qlobal geosiyasi konfigurasiyada M.Pompeonun postsovet məkanına səfərini Londondan başlaması adi hadisə deyil. Niyə Paris və ya Berlin, Brüssel deyil, məhz London? Belə görünür ki, bütövlükdə Avrasiya məkanında Vaşinqton Böyük Britaniya ilə birgə siyasət yeritməyə hazırlaşır. Bu isə qlobal geosiyasətdə həm transatlantik məkanın statusunu, həm də Avropa İttifaqının Amerika üçün geosiyasi qiymətinin aşağı düşməsinə ifadə etməkdədir. Vaşinqton konkret olaraq Londonla işləyəcək. Bunu "Brexit"-in ilk qlobal geosiyasi nəticəsi sayıla bilər.

Beləliklə, M.Pompeo Kiyev və Minskə Londondan gəlib. Ukrayna və Belarusla aparılan danışıqlarda bütün hallarda Rusiya faktoru mərkəzdə dayanıb. Belarusa qaz vədinin verilməsi, Ukraynaya böyük miqdarda yardım söz verilməsi və onun da təqribən yarısının hərbi sahə üçün nəzərdə tutulması, ölkənin ərazi bütövlüyünün dəstəklənməsi bunlarla bağlıdır. Bunları Moskvada anlayır və həmin səbəbdən də Belarusu ABŞ-la əlaqələri inkişaf etdirmək xəttinə qıcıqlanıblar. Bir sıra rusiyalı ekspertlər hətta Aleksandr Lukaşenkonu xəyanətdə suçlayıb. Belarusla Amerika arasında diplomatik münasibətlərin bərpasına həssas yanaşılıb. Ancaq bütün hallarda ABŞ-ın Belarusu Rusiyadan ayıra bilməyəcəyi proqnozlaşdırılır. Bunların fonunda Minskə Moskvadan qaz məsələsində anlaşma bilməməsinə ekspertlər müsbət qiymətləndirmirlər.

Göründüyü kimi, M.Pompeonun dörd postsovet məkanı ölkəsinə səfəri birbaşa qlobal geosiyasi proseslərlə əlaqəlidir. Bu səfərə qlobal prizmadan nəzər salınmasa, konkret nəticələrini anlamaq çətin olar. Həmin dörd dövlətin Rusiya ilə münasibətləri mənzərəsinə ayrıca baxdıqda, bu məqam daha aydın özünü göstərir. Belə ki, Ukrayna Rusiya ilə birbaşa və açıq münəqişədədir. Belarus və Qazaxıstan Rusiyanın KTMT və Aİİ-də müttəfiqidirlər. Əlavə olaraq Belarusla ittifaq dövlətidir. Qazaxıstan və Özbəkistan ŞƏT-də Çin və Rusiya ilə tərəfdaş ölkələrdir. "Yeni İpək Yolu" layihəsinin iştirakçılarıdır. Özbəkistan Rusiya və Çinlə əlaqələri genişləndirməkdədir.

Bu cür fərqli və oxşar cəhətlərə malik mürəkkəb münasibətlər sistemində Amerika həmin dörd ölkə ilə əlaqələri necə sinxronlaşdırır? Onlarla əməkdaşlıq hansı aspektlərdə Amerikaya real nəticələr verə bilər? Və bu baş versə, ABŞ-Çin-Rusiya geosiyasi üçbucağında hansı tendensiyalar özünü göstərə bilər? Bu kimi suallara mövzuya aid növbəti yazıda cavab verməyə çalışacağıq.

Dil hər bir millətin maddi və mənəvi irsini qoruyan və inkişaf etdirən güclü vasitədir

Bu gün fevralın 21-i bütün dünyada *Beynəlxalq Ana Dili Günü* kimi qeyd olunur. 1999-cu ilin noyabrında *Banqladeş səfirinin təşəbbüsü ilə UNESCO tərəfindən fevralın 21-i Beynəlxalq Ana Dili Günü elan edilib. Beynəlxalq Ana Dili Günü 1952-ci il fevralın 21-də Banqladeşin Benqal şəhərində öz ana dilinin rəsmi dil olması uğrunda mübarizə aparən 4 tələbənin öldürülməsi hadisəsini bir daha insanlının xatirəsində canlandırır.*

Ana dili millətin özünəməxsusluğunu qorumaqla yanaşı, tərcümə vasitəsilə başqa xalqların mədəni irsi ilə tanış olmağa, onlarla ünsiyyət qurmağa imkan yaradır. Xalqımızın ən zəngin milli-mədəni irsi onun adət-ənənələri, mədəniyyəti, tarixi və dilidir. Bu əsasında formalaşdırılan milli-mənəvi dəyərlər sistemi zaman-zaman qorunub-saxlanılmış və bu günümüzdə qədr gəlib çatmışdır. Bildiyimiz kimi, bizim ana dilimiz bu günə kimi, çox ziddiyətli yollar keçmiş, lakin buna baxmayaraq, öz zənginliyini və saflığını qoruyub-saxlamışdır. Belə ki, Azərbaycan dili ərəb istilası dövründə iki əsr əsəret altında olmuş və bu baxımdan da, dilimizə ərəb-fars mənşəli sözlər daxil olmuşdur.

Ərəb əlifbası dəyişdirildikdən sonra latın qrafikasına keçsək də, bu, uzun sürməyən bir proses olmuşdur. Belə ki, sovet imperiyasının Azərbaycanı idarə etməsi, sözsüz ki, öz təsirini göstərməyə bilməzdi. Rus şovinizminin təsiri nəticəsində, əlifbamızın dəyişməsi, kiril əlifbasına keçid, ana dilimizin zəifləməsinə gətirib çıxardı, saflığına və təmizliyinə mənəvi təsir göstərdi. Belə ki, ərəb-fars mənşəli sözlərlə zəngin olan ana dilimiz rus mənşəli sözlərlə bir qədər zəifləməyə başladı. Onu da, qeyd edək ki, bu proseslər dilimizə nə qədər təsir etsə də, digər tərəfdən, Azərbaycan ziyalılarının dilin saflığı və təmizliyi uğrunda mübarizəsi, ana dilimizin qorunmasına yönəldilmişdir. 19-cu əsrin sonu, 20-ci əsrin əvvəllərində dil uğrunda mübarizə daha da sürətləndi. Dilin təmizliyi istiqamətində çox ciddi addımlar atılmağa başlandı. Tədqiqat işlərinin nəticəsi olaraq, dilçi alimlərin yaratdığı əsərlər Azərbaycan dilinin leksikologiyasına, qramatikasına və onun semantik xüsusiyyətlərinin öyrənilməsinə yönəldilmişdir. Müxtəlif lüğətlərin yaranması, ana dilini öyrənən əsərlərin meydana çıxması dilçi alimlərin və ziyalıların gərgin əməyi nəticəsində ortaya qoyuldu. Sözsüz ki, belə bir gündə dilçilik elmində Azərbaycan dilinin bu və ya digər sahələrini öyrənən alimlərin adını qeyd etməmək mümkün deyil. F.Köçərli, M.Dəmirçizadə, T.Hacıyev və başqaları Azərbaycan dilinin inkişafı istiqamətində çox ciddi elmi faktlara əsaslanan nümunələrlə çıxış etməyə başladılar. Onu da qeyd edək ki, Azərbaycan ziyalıları təbəqəsi, bir estafet olaraq, öz yerlərini yetişməkdə olan dilçilərə vermişdirlər. Həsən bəy Zərdabinin, Cəlil Məmmədquluzadənin, Əli bəy Hüseynzadənin, Ömər Faiq Nəmanzadənin, Nəriman Nərimanovun və onlarla belə ziyalıların dil uğrunda apardığı mübarizə dilin saflığına və leksikologiyasının zənginləşməsinə müsbət təsirini göstərmişdir.

“HƏR BİR AZƏRBAYCAN VƏTƏNDAŞI, HƏR BİR AZƏRBAYCANLI ÖZ

ANA DİLİ, AZƏRBAYCAN DİLİNİ VƏ DÖVLƏT DİLİNİ MÜKƏMMƏL BİLMƏLİDİR”

1969-cu ildən başlayaraq, Azərbaycan dili sahəsində aparılan islahatlar öz nəticəsini verməyə başladı. Ümummilli Lider Heydər Əliyev ana di-

linin saflığının qorunması üçün mühüm addımlar atdı. “Hər bir Azərbaycan vətəndaşı, hər bir azərbaycanlı öz ana dilini, Azərbaycan dilini və dövlət dilini mükəmməl bilməlidir” deyən Ulu Öndər Heydər Əliyev dil uğrunda mübarizədə qətiyyət və prinsipial mövqedən çıxış edirdi. 1978-ci ildə SSRİ rəhbərliyi milli dəyərlərə, dilə birmənəli yanaşdığı halda, Ümummilli Liderin qətiyyəti və məntiqi nəticəsində, Azərbaycan Konstitusiyasına Azərbaycan dilinin dövlət dili olduğunu təsdiq edən maddə daxil edildi. Bu, dilimizə qarşı olan tələbkarlıq idi. Onu da bildirik ki, həmin illərdə Azərbaycan dilinin tarixi o zamana qədər görünməmiş ardıcılıqla araşdırılıb, çoxcildlik “Müasir Azərbaycan dili” kitabları yaradılıb.

Müstəqil Azərbaycan Respublikasının 1995-ci il noyabrın 12-də Referendum yolu ilə qəbul olunmuş Konstitusiyasında Azərbaycan dili dövlət dili kimi təsbit edildi. Hər hansı bir dilin dövlət dili statusu alması, şübhəsiz ki, hər bir dövlətin bir dövlət kimi formalaşması ilə, bilavasitə bağlıdır. İmperiya dövründə ana dilimizə qarşı edilmiş haqsızlıq aradan qaldırıldı, onun hüquqları qorundu və cəmiyyətdəki mövqeləri tam bərpə edildi. Müstəqilliyimizin qazanılmasından sonra yaranmış tarixi şərait xalqımızın dünya xalqlarının ümumi yazı sistemine qoşulması üçün yeni perspektivlər açdı və latın qrafikalı Azərbaycan əlifbasının bərpasını zəruri etdi. Bu isə, müvafiq qanun qəbul olunması ilə nəticələndi. 1 Avqust Azərbaycan Dili və Əlifbası Günü kimi qeyd olunması ilə bağlı 9 avqust 2001-ci ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən Fərman imzalandı. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin imzaladığı sərəncamlar əsasında Azərbaycan dilinin təkmilləşməsinə, onun inkişafına yol açdı. Daha sonra Ulu Öndər Heydər Əliyevin “Dövlət dilinin təbii işinin təkmilləşdirilməsi haqqında” Sərəncamı da milli-mənəvi dəyərlərin qorunub-saxlanması istiqamətində həya-

ta keçirdiyi məqsədyönlü siyasətin əsasını təşkil edən amillərdir.

DİLİMİZ XALQIN KEÇDİYİ BÜTÜN TARİXİ MƏRHƏLƏLƏRDƏ ONUNLA BİRGƏ OLMUŞDUR

Bu sahəyə aid digər sərəncamlar ölkəmizdə dil siyasəti və dil quruculuğunun mükəmməl konsepsiyasını, onun uzunmüddətli strategiyasını və aydın proqramını verən tarixi qanunvericilik aktlarıdır. Ulu Öndər Heydər Əliyevin müdrik siyasəti bu gün ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Dilimizə, mədəniyyətimizə daim böyük diqqət və qayğı göstərən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yürütdüyü dil siyasəti Azərbaycan dilini inkişafına öz töhfələrini verir. Prezident İlham Əliyev tərəfindən imzalanan “Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı haqqında”, eləcə də, “Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi haqqında” sərəncamları Azərbaycan dilinin inkişafı istiqamətində növbəti addımlar oldu.

Hər bir sahədə çalışan insan dilin qayda-qanunlarına əməl etməyə vətəndaş olaraq borcludur. Azərbaycan milli mətbuatında dil məsələsi aktual olan mövzulardandır. Dilin qorunması, işlənməsi, yad ünsürlərdən mühafizəsi, danışıq dilində sözlərin tələffüzü və digər məsələlər vacib hesab olunur. Dilin təmizliyi uğrunda mübarizə aparın və dilin inkişafına ömürlərini həsr edən simaların və şəxsiyyətlərin qarşısında məsuliyyətlilik. Milli mətbuatda jurnalistin əsas materialı sözdür. Söz fikrin gerçəkliyinin ifadəçisidir. Mətbuatda informasiya dil və söz vasitəsilə çatdırılır. Jurnalist peşəkarlığının əsas elementlərindən biri dildən istifadə ilə bağlıdır. Fikrin aydın və lakonik şəkildə çatdırılması, yeri gələndə, nitqə hiss-həyəcan və emosiyaların duyulması, bəzən kəskinliyin, sərtliyin görünməsi - bütün bunlar jurnalist üçün vacib hesab edilən amillərdir.

Azərbaycan mətbuatının Həsən bəy Zərdabidən və “Əkinçi”dən qalan zəngin ənənələri vardır. Bu ənənələr “Əkinçi” ətrafına toplaşanlar, habelə, sonrakı nəsillər qələm sahibləri tərəfindən daha da zənginləşdirilib. Yetmiş illik sovet dövründə mətbuatımız kommunist ideologiyasına xidmət göstərsə də, yenə inkişafdan qalmayıb, böyük peşəkar jurnalistlər dəstəsi yetişib. Müstəqillik dövründə, mətbuat və söz azadlığının tam bərqərar olduğu bir zamanda peşəkarlığın itməsinə, qəzetlərimizin səviyyəsinin aşağı düşməsinə heç nə səbəb ola bilməz. Dilin saflığı, səlistliyi uğrunda mübarizəyə qoşulan Həsən bəy Zərdabi və onun silahdaşlarının ənənəsi milli mətbuatda qorunmalıdır. Xalqın danışıq dilinə əsaslanaraq, ənənəni qorumaq və yeni dövrün reallıqlarına uyğun şəkildə daha da zənginləşdirmək, mətbuatımızı daha da inkişaf etdirmək həm mənəvi, həm də vətəndaşlıq borcumuzdur.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

Novruz bayramında neçə qeyri-iş günü olacaq?

Azərbaycanda bu il Novruz çərşənbələrinin qeyd olunacağı tarixlər açıqlanıb. AMEA-nın Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasının elmi işlər üzrə direktor müavini, fizika üzrə fəlsəfə doktoru Xidir Mikayılov özəl olaraq Trend-ə bildirib ki, bu il ilk - Su çərşənbəsi fevralın 25-nə təsadüf edəcək. X.Mikayılovun sözlərinə görə, martın 3-də Od, martın 10-da Yel çərşənbəsi olacaq.

Novruzun ilaxır - Torpaq çərşənbəsi isə martın 17-də qeyd ediləcək. X.Mikayılov vurğulayıb ki, 2020-ci ildə yaz fəslə ölkəyə martın 20-də, Bakı vaxtı ilə saat 07:49:36-da daxil olacaq. Həmin gün Günəş öz orbiti üzrə hərəkət edərək göy ekvatorunu kəsir. Yəni, cənub yarım küresindən şimal yarım küresinə keçir. Bu nöqtəyə də yaz bərabərliyi nöqtəsi deyilir və Günəş bu nöqtədə olarkən gecə ilə gündüzün uzunluğu bərabərləşir. “Bununla da Şimal yarım küresinə Yaz fəslə daxil olur. Buna görə də martın 19-u bayram axşamı, martın 20-si isə bayram günü hesab ediləcək”. Xatırladaq ki, bu il Novruz bayramı ilə əlaqədar 20, 21, 22, 23, 24 mart qeyri-iş günləri olacaq. Bu il bayram günü hesab edilən 21 və 22 mart həftələrarası istirahət günləri ilə üst-üstə düşdüyündən 25, 26 mart da qeyri-iş günü hesab ediləcək. Beləliklə, Novruz bayramı günlərində 20-26 mart tarixləri qeyri-iş günləri olacaq.

DTX Neftçala rayonunda vəzifəli şəxslərlə bağlı keçirilən əməliyyat barədə məlumat yayıb

Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti (DTX) Neftçala rayonunda vəzifəli şəxslərlə bağlı keçirilən əməliyyat barədə məlumat yayıb.

DTX-nin ictimai əlaqələr şöbəsindən AZƏRTAC-a bildirləblər ki, Neftçala Rayon İcra Hakimiyyətinin vəzifəli

şəxslərinin səlahiyyətlərindən qulluq mənafehinə qəsdən zidd olaraq istifadə edib vətəndaşların hüquqlarına, cəmiyyətin və dövlətin qanunla qorunan mənafehinə mühtüm zərər vuran çoxsaylı cinayət əməllərinə yol vermələri ilə bağlı başlanılmış cinayət işi üzrə kompleks əməliyyat-istintaq tədbirləri həyata keçirilib.

Araşdırmalar əsasında şübhəli şəxs qismində tutularaq cinayət məsuliyyətinə cəlb edilən şəxslər və onlar tərəfindən törədilmiş cinayət əməlləri barədə ictimaiyyətə geniş məlumat verilecək.

Rəşad Əhmədov: “Daşınmaz əmlakın icbari sığortası elektronlaşdırılacaq”

“Daşınmaz əmlakın icbari sığortası bazarının həcminin artırılması, eyni zamanda bu sahənin elektronlaşdırılmasının da məcburiyyətini göstərir. Bildiyiniz kimi artıq Azərbaycanda avtonəqliyyat

vasitələri sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası müqavilələri kağız şəhadətnamə blanklarında deyil, elektron sənəd formasında bağlanılır”.

“Report” xəbər verir ki, bu sözləri REAL TV-nin canlı yayımına qonaq olan İcbari Sığorta Bürosunun icraçı direktoru Rəşad Əhmədov bildirib. Onun sözlərinə görə, avtonəqliyyat vasitələri sahibləri sığorta şirkətlərinə elektron qaydada müraciət edir. Daxili İşlər Nazirliyi və İcbari Sığorta Bürosunun informasiya sistemləri inteqrasiya olunduğu üçün sığorta şəhadətnamələri elektron qaydada verilir.

O qeyd edib ki, buna bənzər sistemi biz daşınmaz əmlakın icbari sığortasının hər 3 növünə tətbiq etmək istəyirik: “Bu dəyişiklikləri həyata keçirmək üçün qanunvericilikdə dəyişiklik etmək lazımdır. Lakin Nazirlər Kabinetində keçirilən müşavirədə bu layihənin qanun qəbul edildikdən test rejimində tətbiq edilməsi barədə qərar verilib və biz artıq bu layihənin icrasına başlamışıq”.

Xatırladaq ki, 2016-cı il noyabrın 1-dən etibarən avtomobillər üçün icbari sığorta müqavilələrinin bağlanması kağız daşıyıcılardan elektron sənəd formasına keçirilib.

Əhalinin məşğulluq səviyyəsi yüksəlir

Azərbaycanda ardıcıl olaraq, həyata keçirilən islahatlar nəticəsində bütün istiqamətlərdə olduğu kimi sosial-iqtisadi sahədə də müsbət nəticələr əldə edilib, sahibkarlığın inkişafı istiqamətində bir sıra önəmli addımlar atılıb.

AZTƏMINATLI AİLƏLƏR VERİLMİŞ AKTİVLƏR HESABINA KİÇİK AİLƏ MÜƏSSİSƏLƏRİNİ QURUBLAR

Cəbhəyanı bölgələrdə aztəminatlı ailələrin kiçik təsərrüfatlarının qurulması işləri davam edir

Dövlətimiz tərəfindən sağlam biznes mühitinin daha da əlverişli olmasına real şərait yaradılıb. Sahibkarlara diqqət göstərilir, onlara güzəştli kreditlər verilir, fermerlərə subsidiyalar ayrılır ki, bu da ölkədə sahibkarlığın inkişafına münbit şəraitin olduğunu əks etdirən amillərdəndir. Özünüməşğulluq proqramının praktik icrası nəticəsində artıq kifayət qədər göstəricilər var və özünüməşğulluq proqramının praktik icrası çərçivəsində işsiz və işaxtaran vətəndaşlar üçün təşkil olunan təlim kursları keçirilir, uğurlu biznes planlara malik şəxslərin ailə təsərrüfatlarını yaratmaları üçün aktivlərlə - mal və materiallarla təminatı reallaşır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 23 sentyabr 2016-cı il tarixli Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində "ABAD" publik hüquqi şəxsin yaradılması bu sahədə mühüm addımların atılmasında əhəmiyyətli rol oynadı. Sosialyönümlü layihələr həyata keçirən "ABAD" mərkəzləri rəqabətqabiliyyətli ailə təsərrüfatlarının formalaşdırılması yolu ilə əhalinin məşğulluq səviyyəsinin artırılmasına yönəlib. "ABAD" publik hüquqi şəxsin yaradılmasında məqsəd kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına, əhalinin məşğulluq səviyyəsinin artırılmasına və rəqabətqabiliyyətli ailə təsərrüfatlarının formalaşdırılmasına dəstək vermək məqsədi ilə sosialyönümlü layihələrin həyata keçirilməsidir.

Əhalinin məşğulluq imkanlarının artırılması, bölgələrdə sosial infrastrukturun yaxşılaşdırılması, sosial cəhətdən həssas əhali təbəqələrinə dövlət qayğısının artırılması yönündə həyata keçirilən tədbirlər insanlarda məmnunluq yaradır. Ailə biznesinin qurulması və inkişafı da sosialyönümlü layihələr sırasında uğurlu hesab olunur. Təbii ki, bunun böyük nəticələri var. Bu gün ailə təsərrüfatlarına, kiçik və orta sahibkarlara

dəstək layihələrinin həyata keçirilməsi sağlam biznes mühitini yaradır. Bu da fərdi təsərrüfata sahib olan iştirakçılara onların özünüməşğulluğunun təmin olunması, ailə gəlirlərinin artırılması, ümumən biznes imkanlarına malik olmaları üçün yaradılan şərait onlarda məmnunluq hissini yaradır.

Əlilliyi olan şəxslərə, məcburi köçkünlərə, şəhid ailələrinə və həssas kateqoriyadan olan digər insanlara üstünlük verilir. Özünüməşğulluq proqramına cəlb edilmək üçün müraciət edənlər arasında üstünlük verilən kateqoriyalardan biri də məcburi köçkünlərdir. Onlar üçün kiçik biznesin qurulması və idarəedilməsi üzrə təlim kursları təşkil olunub. Biznes-planları müsbət dəyərləndirilən şəxslərə kiçik ailə təsərrüfatlarını qurmaq üçün artıq aktivlər verilib. Hazırda işsiz və işaxtaran şəxslərin özünüməşğulluq proqramına cəlb edilməsi işləri davam edir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən icra olunan özünüməşğulluq proqramı əsasında respublikamızın cəbhəyanı bölgələrində də aztəminatlı ailələrin kiçik təsərrüfatlarının qurulması işləri geniş vüsət alıb. Cəbhəyanı bölgələrdə yeni kiçik ailə təsərrüfatları yaradılır. Füzulu rayonunda son bir ildə 250-yə yaxın şəxsə proqram çərçivəsində mal və materiallar formasında aktivlər verilib və onların kiçik biznesə çıxışına şərait yaradılıb.

Özünüməşğulluq proqramı Böyük Qayıdışın başlanğıcı olan, dövlət başçısının müvafiq Sərəncamları əsasında qısa müddətdə müasir və abad bir yaşayış məntəqəsinə çevrilən Cocuq Mərcanlı kəndini də əhatə edib. Cocuq Mərcanlıda sakinlərin məşğulluğunun təmin edilməsi üçün mühüm işlər aparılmaqla yanaşı, kənddə yaşayan 25 ailə üçün özünüməşğulluq proqramı çərçivəsində əsasən heyvandarlıq üzrə təsərrüfatlar yaradılıb. Bu da yerli əhalinin məşğulluğunun artırılmasına, həmçinin, ərazidə kiçik sahibkarlığın genişlənməsinə imkan verib.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

İcbari tibbi sığorta vətəndaşlara və dövlətə nə qazandırır?

“Bu gün Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin önündə məhz sosial siyasət durur ki, burada əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması eləcə də insanların sağlamlığı, səhiyyəyə əlçatanlığına xüsusi önəm verilir. Əgər insan sağlamdırsa, o, həm də dövlət üçün yararlı vətəndaşdır. Bunun üçün ölkəmizdə insanların səhiyyəyə keyfiyyətli şəkildə əlçatanlığını təmin etmək üçün icbari tibbi sığorta sistemi tətbiq edilib”. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin üzvü, deputat İlham Məmmədov deyib.

İcbari tibbi sığorta ilə bağlı ilk pilot layihənin Yevlaxda həyata keçirildiyini xatırladan deputat bildirib ki, layihə nəticəsində 100-lərlə insan yüngül əməliyyatlarla yanaşı, həm icrası çətin olan, həm də sosial baxımından ağır əməliyyatları pulsuz şəkildə həyata keçirə bilib. Cari ilin yanvarın 1-dən etibarən Azərbaycanda üzrə icbari tibbi sığorta sisteminin tətbiqinə start verildiyini diqqətə çatdıran millət vəkili deyib ki, sistemin tam şəkildə tətbiqinə müəyyən zaman lazımdır: “Təbii ki, Prezident İlham Əliyevin iradəsi, qarşıya qoyulan məqsəd icbari tibbi sığortanın sürətli tətbiqini təmin edib”.

İ.Məmmədov qeyd edib ki, bu ildən etibarən tətbiq olunan sistemdən yararlanmaq üçün vətəndaşlar ildə müəyyən vaxt çərçivəsində 90 manat ayırmaqla tibbi sığorta paketindən yararlanırlar: “Təbii ki, proses mərhələli şəkildə gedir və ilin sonunadək bütün ölkə ərazisini əhatə edəcək. Hesab edirik ki, bu müddət ərzində əhalimiz keyfiyyətli və əlçatan tibbi xidmətdən yararlanacaq. Təbii ki, elə məqamlar var ki, onların üzərində işlənilir, beynəlxalq təcrübə öyrənilir. Bu yaxınlarda Yevlaxda laparoskopik əməliyyatları aparmaq üçün yeni avadanlıq gətirilib. Bunun özü də insanların qısa müddət ərzində keyfiyyətli cərrahiyyə əməliyyatları həyata keçirmək imkanı yaradır. Düzdür, hələ də sistemlə bağlı müəyyən çatışmazlıqlar var. Lakin düşünürəm ki, onlar da tezliklə öz həllini tapacaq”.

İcbari tibbi sığorta paketində nəzərdə tutulanların həyata keçirilməsi üçün tibbi kadrların yetərli olub-olmaması məsələsinə gəlincə, Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin üzvü sistemin tətbiqində çatışmayan məsələlərdən birinin məhz kadr çatışmazlığı ilə bağlı olduğunu dilə gətirib: “Ümumiyyətlə, icbari tibbi sığorta özündə yeni yanaşmaları ehtiva edir. Dünyanın qəbul etdiyi tibbi protokollar var ki, icbari tibbi sığorta məhz həmin sənədlər əsasında həyata keçirilməlidir. Bunun üçün əlbəttə ki, tibbi kadrların yetərli olması çox mühümdür. Lakin çox təəssüf ki, bəzi bölgələrdə kadr çatışmazlığı problemi qalmaqdadır. Məhdud sahələr var ki, onlar üzrə ixtisaslı mütəxəssislərə ehtiyac var”.

Deputat vurğulayıb ki, ölkəmizdə həyata keçirilən Dövlət Proqramları çərçivəsində xaricdə tibb təhsili alan tələbələrə də, onların bir qismi artıq ölkəyə qayıdıblar: “Onlar arasında ən ağır əməliyyatları həyata keçirməyə qadir olan mütəxəssislər var. Həmin mütəxəssislərin bölgələrdə fəaliyyət göstərməsi üçün maraqlarının artırılması istiqamətində addımların atılmasını istərdik. İcbari tibbi sığorta həkimlərin gəlirlərinin də artırılmasına təsir edəcək. Bu əlbəttə ki, yaxşı həkimə ehtiyacı daha da artırıcaq. Etiraf edək ki, bu istiqamətdə ixtisaslar artırılır, mövcud olan həkimlərin öz biliklərini artırılması üçün davamlı olaraq sertifikatlaşdırma həyata keçirilir. Hesab edirəm ki, atılan addımlar gələcəkdə bu çatışmazlığın aradan qaldırılmasına kömək edəcək”.

Nailə Məhərrəmov

“Aqrar Məsləhət Xidmətlərinin Gücləndirilməsi” layihəsi kənd təsərrüfatının inkişafına töhfə verəcək

Azərbaycanlı fermerlər ən yaxşı texnologiyalardan istifadəyə və məlumatlara çıxış əldə etməyə layıqdırlar. Avropa İttifaqı da bu istiqamətdə onlara yardım göstərməyə çalışır. AZƏR-TAC xəbər verir ki, bu fikirləri Avropa İttifaqının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri, səfir Kestutis Jankauskas KİV-ə müsahibəsində bildirib. Onun sözlərinə görə, “Aqrar Məsləhət Xidmətlərinin Gücləndirilməsi Layihəsi” vasitəsilə Azərbaycanda kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalının artırılması ilə yanaşı, keyfiyyəti də yüksələcək. Ümumilikdə isə bu layihə respublikanın bütün regionlarında kənd təsərrüfatının inkişafına töhfə verəcək.

Azərbaycanda 11 milyon dollarlıq buğda istehsal edilib

Bu ilin yanvar ayında Azərbaycan 10,953 milyon ABŞ dolları dəyərində 49 952 ton buğda idxal edib. SİA Dövlət Gömrük Komitəsinə istinadən xəbər verir ki, bu, ötən ilin eyni ayı ilə müqayisədə 12,738 milyon ABŞ dolları (2,2 dəfə) və 59 703 ton (2,2 dəfə) azdır. Hesabat dövründə buğda idxalı Azərbaycanın ümumi idxalının 1,5%-ini təşkil edib.

Ermənistan siyasi iradəsi olmayan Paşinyanın oyununda

Ermənistana məxsus mətbuat səhifələri Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə edən hər kəsi, xüsusən də Brenda Şafferi hədəfə alıb. "Ermənistanın səsi" qəzeti yazır ki, amerikalı-İsraillı tədqiqatçı, Corctaun Universitetinin professoru Brenda Şafferin adının Azərbaycan mediasında hallanması ermənilərdə böyük təəccüb doğurub.

Ermənistan mediası ciddi cəhdlə B.Şafferi satılmaqda ittiham edir. Münhen Təhlükəsizlik Konfransı zamanı Ermənistanın baş nazirinin verdiyi açıqlamaya münasibət bildirdiyi zaman, Corctaun Universitetinin professorunun, "Nikol Paşinyan, Münhen Təhlükəsizlik Konfransında bəyan etdiniz ki, Dağlıq Qarabağ Ermənistandan ayrı bir qurumdur, bəs oğlunuz niyə Dağlıq Qarabağda hərbi xidmət göstərir?" sualının ermənilərdə bərk qıcıq doğurduğu açıq-aşkar hiss olunur. Bu onların mətbuat səhifələrində yayımlanan və universitet professoruna qarşı olan aqressiyalarında özünü aydın şəkildə nümayiş etdirir. Hətta erməni mətbuatı yazır ki, Ermənistan hökuməti başçısının oğlunun xidmət yeri ilə bağlı sual Corctaun Universitetinin professorunun nəyinə lazımdır və bu, onu niyə maraqlandırır? Utanmadan iddia da edilir ki, "guya professor Azərbaycana satılıb" deyib belə bir sual verir. Təbii ki, həqiqətin ortaya çıxması üçün verilən məntiqli sual erməni cəmiyyətini, Qarabağa göz dikən işğalçı, qəsbkar toplumu yandırır-yaxıb və aqressiyaları da bundan qaynaqlanıb.

Doğrudur, erməni mətbuatı Şaffərə qarşı şər və böhtan dolu ittihamlar, uydurma faktlar sadalayır. Yalan, yaxud doğru olmasının fərqi nə varmadan, hansısa məlumatı araşdırmadan Şafferi ermənilərin, erməni mətbuatının hədəfinə çevirilir ki, bu məhz erməni xislətinə müvafiq bir ədalətsizlik, haqsızlıq, eyni zamanda simasızlıqdır. Beş il bundan əvvəl Amerikanın hansısa bir nəşrində ona ünvanlanan saxtakar, faktları gizlədən ifadəsindən yapışan və tutduğunu buraxmayan kor kimi bu ifadələri özünə bayraq edən işğalçı dövlətin mediası, 2014-cü ildə hansısa nəşrdə yalan-doğru qeyd olunan yazılarsansa, göz qabağında olan Münhen Təhlükəsizlik Konfransını, orada erməni baş nazirinin əsassızlıq səbəbindən düşdüyü məğlub durumu nəzərə alsın. Nəzərə alsın ki, Paşinyana verilən sual təkəcə Şaffere məxsus deyildi. Bu, ümumiyyətlə bütün dünya ictimaiyyətini maraqlandıran məqamdır və deməli, ermənilər dərk etməlidirlər ki, bu sual sanki bütün dünya ictimaiyyəti onlara, onların baş nazirinə verilib.

Hansı məntiqə sığışır ki, bir dövlət, iddia etdiyi başqa bir müstəqil dövlətin sərhədlərini qoruya? Yaxud, Qarabağ müstəqil dövlət idisə, niyə Ermənistan onun uğrunda bu qədər canfəşanlıq edir? Niyə Ermənistan rəhbərliyi danışıqlarda "müstəqil" adlandırdıqları hansısa dırnaqarası respublikanı müdafiə edir?

Bir az daha dərinə düşsəydikdə görürük ki, əslində, həqiqətdən də Paşinyan anlamadan elə bir yanlışlığa yol verdi ki, bunu siyasətçilər dərhal tutdular və heç də nəzərdən qaçırmadılar. Bəli, erməni baş nazir öz oğlunu Qarabağa hərbi xidmətə göndərəndə etdiyi səhvədən daha böyük səhvi Münhendə onu reklam etmək cəhdi zamanı buraxdı. Ona görə də ermənilər, erməni mediası Şafferi deyil, öz baş nazirlərini ittiham etsinlər. Edirlər də əslində.

Münhendə panel müzakirəsi zamanı Azərbaycan Prezidentinin Qarabağla bağlı

səsləndirdiyi fikirlər, erməni baş nazirinin buna səssiz qalması, eləcə də, məntiqsiz fikirləri, uyğunsuz davranışları Ermənistanda geniş müzakirələrə səbəb olub. Hətta Paşinyanın Dağlıq Qarabağ barəsində, Qarabağın tarixi barədə, Ermənistanın bu qondarma "respublika" ilə münasibətləri barədə absurd fikirləri də işğalçı ölkədə müzakirə mövzusuna çevrilib. Məsələn, Ermənistanda dərc olunan "Qaraparak" qəzeti bu barədə qondarma "Qarabağ respublikası"nın "prezidentliyə" namizədi David İşxanyan ilə söhbət aparıb və Münhen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində Ermənistanın baş naziri ilə Azərbaycan Prezidenti arasında keçirilən görüşləri, Qarabağ münaqişəsinə dair məsələləri müzakirəsi deyilənlərin təsdiqidir. Beləki, müzakirə zamanı David İşxanyan sual verilib ki, Paşinyanın irəli sürdüyü yeni "Münhen" variantı ilə razısınızmı və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin məsələnin mərhələli şəkildə həlli təklifinə erməni baş nazirinin səsiz qalması, cavab verməməsi və sükutu razılıq əlamətidirmi? Bu sualdan D.İşxanyan yayınıb və tamamilə başqa istiqamətdə cavab verib və ancaq Dağlıq Qarabağ, barədə, onun Ermənistanla ittifaqı barədə danışmış. Belə olan halda, ona, "niyə Qarabağ Ermənistanla hərbi ittifaq bağlamır" sualı verilib.

İşxanyan bu ittifaqın olmadığından təəsüfləndiyini gizlətməyib və bu suala cavab verdiyi zaman Münhendə baş nazir Paşinyanın düşdüyü vəziyyətdən, onun mövqeyindən heç də razı qalmadığını dolayısı ilə söyləyib. "Əgər belə bir razılığımız olsaydı, Münhendəki müzakirələr tamamilə fərqli bir şəkildə olardı. Niyə belə bir nəticə əldə edilmədiyinə gəlincə, yaqın ki, kifayət qədər siyasi iradə yoxdur", deyərək qondarma "Qarabağ respublikası"nın prezidentliyə namizədi David İşxanyan bildirib.

Məsələ gün kimi aydındır və göz qabağındadır ki, ermənilər Qarabağın Ermənistanla hərbi ittifaq bağlanmamasından təəsüf hissi keçirirlər və Şifferdən çox elə özlərini qınayırlar. Dərk edirlər ki, onların Qarabağla bağlı yalanlarının, məntiqsizliklərinin üstü açılır və bu məsələdə yanlışlıqlara yol verdiklərindən çox narahatdırlar. Həm də ona görə narahatdırlar ki, Azərbaycan öz haqq səsinə, haqlı mövqeyini bütün platformalardan səsləndirə bilir və erməni baş nazirindən fərqli olaraq Azərbaycanın haqq səsinə bu mötəbər platformalarda səsləndirən, haqq və hüquqlarını tələb edən güclü siyasi iradəyə sahib Cənab İlham Əliyev kimi bir Prezidenti, bir rəhbəri var. Ermənistan isə siyasi iradəsi olmayan Paşinyanın oyunundadır. Bu isə ondan xəbər verir ki, savadsızlığı, bacarıqsızlığı, uğursuzluğu ilə yanaşı heç bir siyasi iradəyə malik olmayan Paşinyan kimi rəhbəri olan və işğalçılıq siyasəti yürüdən, bu siyasəti də artıq ifşa olunan Ermənistan ən yaxın zamanda məğlubiyətlə qarşılaşmalı və bununla barışmalı olacaqdır.

İnam HACIYEV

1 962-ci ildən fəaliyyət göstərən Münhen Təhlükəsizlik Konfransı dünyanın ən nüfuzlu platformalarından biri sayılmaqla iştirakçıların statusuna və sayına görə, eləcə də konfransın gündəliyinə çıxarılan problemlərin miqyasına və aktuallığına görə çox mühim əhəmiyyət kəsb edir.

Konfransın builki 56-cı müzakirələrində 150 dövlət və hökumət başçısının, hökumət üzvünün iştirak etməsi konfransın nə qədər önəm kəsb etdiyini deməyə əsas verir. Belə bir mötəbər tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin iştirakı,

Ramiz Göyüşov,
YAP Binəqədi rayon
təşkilatının sədri

Münhen konfransı Paşinyanın iflasını sürətləndirəcək

konfransın müzakirələrində çıxışları, istər ölkəmiz üçün, istərsə də region üçün mühim əhəmiyyət kəsb edirdi. Konfransda bizim üçün ən mühim məsələ Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair panel müzakirələrin keçirilməsi və bu müzakirələrdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyanın iştirakı idi. 32 illik bir tarixi olan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin belə bir yüksək platformada, kifayət qədər nüfuzlu KİV və ekspertlərin, eləcə də nüfuzlu siyasətçilərin iştirakı ilə dünya ictimaiyyətinin gözü qarşısında müzakirəyə çıxarılması birinci dəfə idi və qənaətimcə bizim üçün daha vacib əhəmiyyət kəsb edirdi. Məhz elə bu səbəbdən də Prezident İlham Əliyevin hələ müzakirənin əvvəlində "Mən elə indicə cənab İşengərə (tədbirin təşkilatçısı R.G) dedim ki, bir neçə il əvvəl Davosda Ermənistan və Azərbaycan rəhbərliyi tərəfindən mesajlar ötürülməsi üçün imkanlar var idi. Cənab Paşinyanın sələfi də iştirak etməli idi, lakin son anda o iştirakı təxirə saldı. Beləliklə, mən şadam ki, nəhayət həmin an gəldi və mesajlar çatdırıla biləyik" ifadəsini işlətməklə bəyan etdi ki, həm dünya ictimaiyyətinə həm də erməni tərəfinə bu münaqişəyə dair həqiqətləri çatdırmaq vacib idi. Elə bu ifadələrdən o da aydın oldu ki, Ermənistan tərəfi bu mesajları çatdırmaqdan hər vəchlə yayınır.

Münhen görüşündən nə nəticələr hasil oldu? Bu gün istər Azərbaycan, istər Ermənistan, istərsə də digər ölkələrin kütləvi informasiya vasitələrində yayılan məlumatlarda ekspertlərin, politoloqların, siyasətçilərin rəylərindən, belə bir qənaət hasil olur ki, bu debatda

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan məğlub, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev qalib durumda idi. İstər təcrübə, istər intellektual səviyyə, istər informasiya, istər tarixi bilgilər, istər siyasət, istər diplomatik, istər dil, istər bədən hərəkətləri, istər mənəvi-psixoloji baxımdan Paşinyan Prezident İlham Əliyevdən çox geridə idi. Münaqişənin həlli yolları, bu yollar barədə konkret mövqə, dəqiq həll planı barədə Cənab İlham Əliyev aydın və hamı üçün anlaşılın formada mövqə nümayiş etdirdiyi halda bunu Paşinyan barədə qəti demək mümkün deyildi. Bütün müzakirə boyu Prezident İlham Əliyevin mövqeyini əsas prinsipləri aşağıdakılardan ibarət idi: 1. Dağlıq Qarabağ istər coğrafi, istər tarixi, istərsə də hüquqi baxımdan Azərbaycanın tərkib hissəsi olub, var və olacaqdır. Bu bir tarixi həqiqətdir və beynəlxalq hüququn normalarına əsaslanır. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bütün dünya tərəfindən tanınır və Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkib hissəsidir. 2. Prezident İlham Əliyev bütün dünya ictimaiyyətinin gözü qarşısında ermənilərə bir daha indiki Ermənistan və onun paytaxtı Yerevanın tarixi Azərbaycan torpaqları olduğu barədə mesaj verdi. Eyni zamanda Azərbaycan istər Ermənistan ərazisindən, istərsə də Dağlıq Qarabağ ərazisindən etnik təmizləmə və deportasiyaya məruz qaldığı, ermənilər tərəfindən Xocalı soyqırımını törətdiyini dünya ictimaiyyətinə bir daha əyani şəkildə çatdırdı. 3. Er-

mənistan işğalçısıdır. O təkəcə Dağlıq Qarabağı yox, həm də ətrafdakı 7 rayonu işğal edib. 4. Dünyanın ən ali qurumu olan BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistan qoşunlarının işğal edilmiş ərazilərdən çıxarılması barədə 4 qətnaməsi var və bu qətnamənin tələbləri hələ də icra olunmayıb. Bu qətnamənin icrası ilə əlaqədar Ermənistanla beynəlxalq təsir göstərilməlidir. 5. ATƏT-in Minsk Qrupu nəhayət, Ermənistan tərəfinə çox aydın şəkildə izah etməlidir ki, Dağlıq Qarabağ Ermənistan deyil, müstəqil ölkə deyil, heç kim bu qeyri-qanuni qurumu tanımır, Dağlıq Qarabağ Azərbaycandır. 6. Azərbaycan danışıqlar prosesinə sadıqdır, ərazi bütövlüyünü danışıqlar yolu ilə bərpa edəcəyinə ümidini itirməyib, lakin Ermənistan tərəfindən danışıqlar pozularsa bu seçim nəzərdən keçirilə bilər. 7. İndiyədək danışıqlar prosesində iştirak etmiş Ermənistan liderləri həmişə həlledici məqamda danışıqları dayandırmaq üçün bəhanə tapıblar və onların hamısı status-kvonu dəyişməz olaraq qalmasını istəyiblər. 8. Münaqişənin həlli mərhələli olmalıdır. Əvvəlcə işğal olunmuş ərazilərin azad edilməsi baş verməli, azərbaycanlı məcburi köçkünlər həmin ərazilərə qaytarılmalıdır. Sonra Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşması prosesləri getməlidir. 9. Yalnız bundan sonra Dağlıq Qarabağın statusu məsələsinə baxmaq olar və bu status Azərbaycan ərazisi bütövlüyünə müdaxilə etməlidir. 10. Azərbaycan çoxkonfessiyalı, çoxmillətli ölkədir və ərazi bütövlüyümüz bərpa olunarsa ermənilər də milli azlıq kimi, digər millətin nümayəndəsi kimi bütün hüquqlara və imtiyazlara malik olunacaqlar. 11. Erməni xalqı artıq öz müqəddaratını təyin edib. Onlar ikinci dəfə öz müqəddaratını təyin etmək üçün yer kürəsində başqa yer axtarırlar, Azərbaycana yox! Beləliklə, Münhen görüşləri bir daha göstərdi ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində Azərbaycanın mövqeyi aydın və qətidir. Münaqişə yalnız Azərbaycan ərazi bütövlüyü daxilində, mərhələli şəkildə həll edilməli əvvəlcə işğal olunmuş ərazilərin bir qismi boşaldılmalı, məcburi köçkünlər öz yerlərinə qaytarılmalı, Ermənistanla Azərbaycan arasında etimad mühiti formalaşdırılmalı, yalnız bundan sonra Dağlıq Qarabağın statusu məsələsinə baxıla bilər. Eyni zamanda, erməni tərəfinin isə əvvəlki rəhbərlərin dövründə olduğu status-kvonu uzatmaq istəyirlər. Belə olan halda, Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi danışıqlar prosesinin seçimini nəzərdən keçirmək zərurəti yaranır.

Tarix boyu xalqımıza qarşı terror, kütləvi qırğın, deportasiya və etnik təmizləmə kimi başəri cinayətlər törətmiş erməni şovinstlərinin Xocalıda törətdikləri hərbi cinayət, xalqımıza qarşı yürüdülmənövbeti düşmənçilik siyasətinin davamı idi.

1992-ci il fevral ayının 25-dən 26-na keçən gecə aylarla mühasirədə saxlanılan Xocalı şəhəri keçmiş SSRİ-nin 366-cı motoatıcı alayının ağır hərbi texnikası və hərbi heyətinin birbaşa dəstəyi ilə erməni silahlı qüvvələri tərəfindən yerlə-yeksan edildi, əliyalın dinc əhaliyə xüsusi amansızlıqla divan tutuldu. Hücum zamanı 25 tank, 87 zirehli döyüş maşını, 28 piyada döyüş maşını, 45 artilleriya top sistemindən istifadə edildi.

COŞQUN MƏMMƏDOV
Azərbaycan Respublikasının
Milli Məclisi
Elm və Təhsil Komitəsinin eksperti

Dörd aydan artıq müddət ərzində mühasirədə saxlanılan 3 minə yaxın mülki əhali erməni zülmündən xilas olmaq üçün öz doğma yurd-yuvalarını tərk etmək məcburiyyətində qaldı. Soyuq və qaranlıq gecədə çöllərə, meşələrə üz tutan Xocalı sakinləri ağla-gəlməz müsibətlərlə, dözülməz əzab-əziyyətlərlə qarşılaşdılar. Çox təəssüflər olsun ki, həmin dövrdə mərkəzi hakimiyyət tərəfindən Xocalıya heç bir yardım olunmaması səbəbindən əhalinin böyük bir hissəsi quduzlaşmış erməni cəlladlarının xain hücumundan

Xocalı soyqırımı insanlığa qarşı cinayətdir

Xocalı soyqırımı Azərbaycan tarixinə ötən əsrdə insanlıq əleyhinə törədilmiş ən dəhşətli və faciəli hadisələrdən biri kimi daxil olmuşdur

xilas ola bilmədi, nəticədə erməni zülmünün qurbanına çevrildilər.

Azğınlaşmış erməni cinayətkarları uşaq, qoca demədən insanları xüsusi amansızlıqla qətlə yetirdilər. Mühasirədən qurtulmağa müvəffəq olmuş insanları isə meşələrdə, çöllərdə pusqu quraraq girov götürür, onlara tarixdə görünməmiş müxtəlif işgəncələr verərək vəhşicəsinə qətlə yetirdilər.

Nəticədə, bu qanlı faciə zamanı aralarında 63 nəfər uşaq, 106 nəfər qadın, 70 nəfər ahıl, qoca olmaqla, ümumilikdə, 613 nəfər qətlə yetirilmiş, 487 nəfər isə aldığı güllə yaralarından əlil olmuşdur. Faciə zamanı Xocalının 1275 dinc sakini girov götürülmüşdür ki, onlardan 197 nəfərinin sonrakı taleyi hələ də məlum deyildir.

Hərbi təcavüz nəticəsində 8 ailə tamamilə məhv edilmiş, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq isə valideynlərindən birini itirmişdir. Soyqırım zamanı qətlə yetirilənlərdən 56 nəfəri xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilmiş, onların başları kəsilmiş, gözləri çıxarılmış, başlarının dəriləri soyulmuş, bədən əzaları kəsilmiş, diri-diri yandırılmış, hamilə qadınların hələ dünyaya göz açmayan məsum körpələri bətinlərdən yarılararaq çıxarılmışdır.

Hesablamalara görə şəhərin işğalı nəticəsində dövlət əmlakına və mülki əhalinin şəxsi əmlakına külli miqdarda maddi ziyan dəymişdir. Xocalı faciəsinin adı indi tarixə dinc əhalinin soyqırımı olaraq daxil olmuş və hərbi cinayətlər olaraq yaddaşlardan heç vaxt silinməyən Xatın, Ruanda, Srebrenitsa və Holokost kimi faciələrlə birgə çəkilir.

Bütün dünyanın gözü önündə törədilmiş bu dəhşətli soyqırımı ilk siyasi-hüquqi qiymət isə, məhz Ümummilli Lider Heydər Əli-

yevin 1993-cü ildə siyasi hakimiyyətə yenidən qayıdışından sonra verilmişdir. Belə ki, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 1994-cü il 24 fevral tarixli 791 nömrəli qərarı ilə fevralın 26-ı Xocalı soyqırımı günü olaraq elan edilmiş və bu qanlı faciə barədə beynəlxalq təşkilatlara müraciət ünvanlanmışdır.

Ulu Öndər Heydər Əliyev Xocalı soyqırımı ilə əlaqədar Azərbaycan xalqına müraciətində bu amansız kütləvi qırğının tarixi-siyasi mahiyyətini bu cür göstərmişdir: "Xocalı faciəsi 200 ilə yaxın bir müddətdə erməni şovinst-millətçiləri tərəfindən azərbaycanlılara qarşı müntəzəm olaraq həyata keçirilən etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin davamı və ən qanlı səhifəsidir... Bu amansız və qəddar soyqırım aktı insanlıq tarixinə ən qorxulu kütləvi terror aktlarından biri kimi daxil oldu".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Xocalı soyqırımı ilə əlaqədar xalqa ünvanladığı müraciətində, bu faciənin insanlığa qarşı ən qəddar və amansız kütləvi terror hadisələrindən biri olduğunu qeyd etmişdir.

Bu gün erməni faşistləri tərəfindən Xocalıda törədilən bəşəri cinayətin dünya ictimai-

yyətinin diqqətinə çatdırılması, insanlıq əleyhinə cinayət olaraq beynəlxalq siyasi və hüquqi qiymətinin verilməsi, onun dünya birliyi tərəfindən soyqırımı aktı kimi tanınması dövlətimizin xarici siyasətinin əsas istiqamətlərindən, əsas strateji hədəflərindən biri kimi müəyyənləşdirilmişdir.

Bu məqsədlə dövlətimiz tərəfindən "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq məlumatlandırma kampaniyası çərçivəsində bir çox beynəlxalq təşkilatlarda və dünya ölkələrinin parlamentlərində Xocalı soyqırımını törədənlərin ifşa olunması və beynəlxalq ictimaiyyətin bu haqda geniş məlumatlandırılması istiqamətində qətiyyətli addımlar atılmaqdadır. Bunun nəticəsidir ki, hal-hazırda Xocalı soyqırımını dünyanın 10-dan artıq ölkəsi və ABŞ-ın 21 ştatı tam və ya parlament səviyyəsində qətlə kim kimi tanımışdır.

Eyni zamanda, dövlət tərəfindən istər ölkəmizdə, istərsə də ölkəmizin hüdudlarından kənar Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinin ədəbləşdirilməsi məqsədilə parkların salınması, abidələrin ucaldılması istiqamətində də mühüm tədbirlər həyata keçirilir.

Xalqımız isə hər il 26 fevral tarixində Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə böyük ehtiramla yad edir, tariximizə qanlı yazılmış bu faciəni törədənləri isə qınayır, onların layiqli cəzalarının verilməsini dünya birliyindən tələb edir.

Azərbaycan xalqına qarşı törədilən bu cür bəşəri cinayətlər yaddaşlardan heç zaman silinməyəcəkdir, ağır-acıları qəlbimizdə daim yaşayacaqdır.

Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət etsin.

Daxili çəkişmələrdən və qarşıdurmalardan xilas ola bilməyən dağıdıcı müxalifətin xarici maraqlı dairələrdən asılı olan partiya sədrləri azad və demokratik şəraitdə keçən 9 fevral parlament seçkilərinin nəticələrinə kölgə salmaq üçün hər cür yaramaz vasitə və üsullardan istifadə etməkdən çəkinmirlər.

Hətta seçki məğlubiyyətinə həzm etmək istəməyən Müsavat, "REAL" və digər tör-töküntüden ibarət olan partiyalar qarşıdurma yaratmaq üçün MSK-nın qarşısında icazəsiz aksiya keçirməyə cəhdlər göstərdilər. Halbuki, Bakı şəhər icra hakimiyyəti qanunun tələblərinə müvafiq olaraq müxaliflərə aksiya keçirmələri üçün yer ayırmışdır. Ancaq müstəqil mövqeyə və düşüncəyə malik olmayan müxalifət partiyası sədrləri ayrılan yerlə razılaşmayıb, Bakinin mərkəzində - qanunla qadağan olunmuş metrostansiyaların ətrafında, insanların sıx hərəkət etdikləri ərazilərdə aksiya keçirməyə cəhdlər göstərdilər. Bununla bir daha erməni lobbisindən, maliyyə yardımları aldıkları xarici təşkilatlardan xüsusi göstərişlər aldıklarını nümayiş etdirdilər.

Bir sözlə, mövcud hazırkı proseslər bir daha təsdiq edir ki, müxalifətin fəaliyyəti ancaq milli maraqları satmağa hesablanıb. Bu baxımdan, belə müxalifət haqlı olaraq ictimai nifrətə və ittihamla layiqdir. Dağıdıcı müxalifətin cəmiyyət tərəfindən qəbul edilməməsinin müxtəlif, həm də konkret səbəbləri var. Başlıcası hakimiyyətə

Müxalifət xarici əlaqələrindən məhrum olunub

gəlmək uğrunda anti-Azərbaycan dairələrə ölkənin milli mənafeyini özlərinin və xidmət etdikləri qüvvələrin korporativ maraqlarına qurban verməyə hazır olmaları, məram və məqsədlərini anlamayan bir neçə gənci tərbiyə tələməyə təhrik etmələri və bu kimi səbəblərlə əlaqələndirmək olar.

"Onları həbsə atmaq üçün kifayət qədər əsaslar var"

Bütün bunlar, bir daha onu deməyə əsas verir ki, onlar xalqa və dövlətə düşmən kəsiliblər. Yeni öz məkrli planlarını və eləcə də, xarici qüvvələrin pozuculuğa yönələn sifarişlərini yerinə yetirmək üçün hər cür məkrli qüvvə ilə əməkdaşlıq münasibətləri qurmaqdan çəkinməzlər. Bu da dağıdıcı müxalifətin çirkin, yaramaz siyasətinin dəyişməsinin mümkün olmadığını göstərir. Həm də bir daha əminliklə demək olar ki, xalqdan ayrı düşən dağıdıcı müxalifətin sağlam fəaliyyət yolu tutması və ya fəaliyyət göstərməsi mümkün deyil.

Ciddi beynəlxalq təşkilatlar AXCP, Müsavat və "REAL"-dan imtina edir

Partiya sədrlərinin yeniləri ilə əvəzlənməsi də heç nəyi dəyişməyəcək. Çünki indiki partiya liderlərinin qərəzli təbliğatları ilə zəhərlənən sədrliyə yeni namizədlər postlarından oturdudan sonra sələflərindən fərqli siyasət aparacaqları inandırıcı deyil. Bu baxımdan hazırkı müxalif partiyaları fəaliyyətlərini dayandıra və ya başqa partiyalara transfer olunana qədər bu cür zəif və gücsüz formada siyasi arenada adları çəkilecək. Faktlara istinadən demək olar ki, müxalifətin üzde olan partiya funksionerləri birbaşa və ya dolayısı ilə xarici fondlara və təşkilatlara bağlı insanlardır. Qarşılıqlı əlaqələr fonunda ortada milli maraqların zərbə altına qoyulmasıdır. Dəfələrlə müxalifətin müəyyən ünsürlərinin "SOROS", "Stevan Çidrin", "Vestern Marşal" təşkilatları ilə əlaqələrinin olması sübuta yetirilib. Məsələn, Müsavatçı Əfqan Muxtarlının, eləcə də, AXCP sədr müavini Gözəl Bayramlının sözügedən təşkilatların ayırdıqları maliyyə vəsaitini Gürcüstandan Azərbaycana qaçaqmalçılıq yolu ilə keçirməyə cəhd edən zaman həbs olunmalarını göstərmək olar. "Müasir Müsavat" partiyası-

nin sədri Hafiz Hacıyev Əli Kərimli, Arif Hacı, İsa Qəmbər və digər dağıdıcı partiya sədrlərinin fəaliyyətlərini araşdırılmasına zərurət olduğunu bildirdi: "Bu adamların fəaliyyəti ciddi şəkildə araşdırılsa, kifayət qədər cinayət əməlləri üzə çıxar. Ə.Kərimli öz liderini zəhərləyən öldürən adamdır. Elçibəy xəstə yatağında olanda Ə.Kərimli "Azadlıq" qəzetində onun ünvanına qeyri-etik yazılar yazdırırdı. Elçibəyin cənazəsi gələn gün Ə.Kərimlinin sifarişi ilə "Azadlıq" qəzetinin manşetində onu təhqir etmişdilər. İndi belə bir adamdan nə gözləmək olar? Ə.Kərimli də İsa Qəmbər də xarici qüvvələrə işləyirlər, oradan maliyyə alırlar və bu yolla ölkədə qarışıqlıq salmağa çalışırlar. Hesab edirəm ki, radikal müxalifətin xaricə əlaqələri, bank hesabları, yaxın ətrafının maliyyə qaynaqları da araşdırılmalıdır. Əgər dərinəndən araşdırma aparılsa, onları həbsə atmaq üçün kifayət qədər əsas tapmaq olar".

Ciddi beynəlxalq təşkilatlar müxalifəti rədd edir

Siyasi ekspertlərin və aparılan araşdırmaların nəticələri bir daha onu deməyə əsas verir ki, xalqdan ayrı düşən dağıdıcı xislətli müxalif partiyalar artıq ciddi, özlərinə hörmət edən ekser beynəlxalq təşkilatların gözüündən düşüb. Yeni əgər bir qədər əvvəllərə qədər AXCP, Müsavat və "REAL" partiya funksionerlərindən xarici təşkilatların bəziləri bir alət kimi istifadə edirdilərsə, artıq bu gün bu əlaqələr öz aktuallığını tamamilə itirib. Məsələn, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun 9 fevral parlament seçkilərinin nəticələri ilə bağlı müsbət fikirlər, bəyanatlar səsləndirməsini göstərmək olar. Halbuki, müxalifət bu qurumdan öz arzu və istəklərinə uyğun hesabat gözləyirdilər. Çünki, onlar ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosuna şər və böhtandan ibarət olan çoxsaylı "donos"lar çatdırmışdılar. Müsbət elementlərdən ibarət olan fikirlərin açıqlanmasından sonra AXCP sədri Ə.Kərimli, "Milli Şura"nın rəhbəri Cəmil Həsəni, Müsavat başqanı A.Hacıli hay-küy qaldırıb bu quruma qarşı ittihamlar irəli sürməyə başladılar. Hətta özünü "araşdırmaçı jurnalist" kimi cəmiyyətə sırımağa çalışan Xədicə İsmayıl ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunu yanlışlığa və müxalif düşüncəli insanları ümitsiz vəziyyətə qoymaqda günahlandırdı. Amma qurum öz prinsiplial mövqedən dönmədi və bununla da, müxalifətin gərəksiz, həm də zəif qüvvədən ibarət olduğunu nümayiş etdirdi.

i.ƏLİYEV

İNSAN HÜQUQLARININ POZULMASI: ev köləliyi və qurbanların pozulması

Ev köləliyi üçün insan alveri qurbanlarının əksəriyyəti heç vaxt müəyyən olunmur və ya onlara yardım göstərilir. Ev köləliyinə dair məlumatın olmaması və bunun başa düşülməməsi dövlətlərin və müvafiq peşədə çalışanların fəaliyyətini məhdudlaşdırır. Ev köləliyinin indikatorları, Ailə ilə birgə yaşama; Ailənin qalan üzvləri ilə birgə yemək yeməmə; Ölül yerin olmaması; Ümumi və ya qeyri-uyğun məkanda qalma; Hətta hələ də işəgötürənin evində yaşasa da, işəgötürən tərəfindən itkin düşmüş kimi məlumat verilmə; Sosial səbəblər üçün evi heç vaxt tərk etməmə və ya nadir hallarda tərk etmə; İşəgötürən olmadan heç vaxt evi tərk etməmə; Yeməyə yalnız qida atqıntılarının verilməsi; Təhqirlərə, istismara, hədə-qorxulara və ya zorakılığa məruz qalma.

UNODC-nin 2014-cü il üçün Qlobal Hesabatında deyilir ki, dilənçiliyə məcbur etmə üçün uşaq alveri bəzi yerlərdə böyük bir problemdir. Dilənçilik həm də yaşlı insanlar arasında artmaqdadır. Dilənçilik və xırda cinayətkarlığın indikatorları ictimai yerlərdə və ictimai nəqliyyatda dilənçilik etməyə meyilli olan uşaqlar, yaşlı insanlar və ya əlillər; Qanunsuz dərman (narkotik) daşıyan və ya satan uşaqlar; Əlil etmənin nəticəsi olduğu güman edilən fiziki zədələr; Eyni milliyyətdən və ya etnik mənsubiyyəti olan uşaqların yalnız bir neçə yaşlı insanla böyük qruplar şəklində hərəkət etməsi; Eyni milliyyətdən və ya etnik mənsubiyyəti olan yaşlı insan tərəfindən "tapılan" müşayiətsiz azyaşlılar; İctimai nəqliyyatda qruplar şəklində hərəkət etmə; məsələn, onlar qatarlarda birgə hərəkət edə və enə bilərlər; Müəşəkkil cinayətkar dəstələrin əməllərində iştirak etmə; Eyni milliyyətdən və etnik mənsubiyyəti olan üzvlərdən ibarət cinayətkar dəstələrə mənsub olma; Eyni yaşlı himayəçisi olan uşaqlardan ibarət böyük qrupların üzvlü olma; Kifayət qədər toplama və ya oğurluq etməməyə görə cəzalanma; Cinayətkar dəstənin üzvləri ilə birgə yaşama; Təyinat ölkəyə cinayətkar dəstənin üzvləri ilə birgə getmə; Onların valideynləri olmayan yaşlı insanlarla dəstənin üzvləri kimi bir yerdə yaşama; Gündəlik iri qruplar şəklində və böyük məsafələrdə hərəkət etmə; Cinayətkar dəstələrlə bağlı cinayətkarlığın yeni formalarının meydana çıxması; Qurban olduğu ehtimal edilən qrupun müəyyən müddət ərzində bir sıra ölkələr boyu hərəkət etdiyinə dair dəlillər; Ehtimal edilən qurbanların başqa bir ölkədə dilənçiliyə və ya xırda cinayətkarlığa cəlb olunmalarına dair dəlillər.

İstismarın indikatorları istismar halını müəyyənləşdirmə və istismar anlayışına aydınlıq gətirmək üçün istismarın indikatorları mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bu, xüsusilə, məcburi əmək üçün istismar hallarında uyğundur və belə olan halda əməyin istismarını və məcburi əməyi fərqləndirmək çətin ola bilər. Buna görə də, insan alveri indikatorlarından istifadə istismar halını müəyyənləşdirməyə kömək edə bilər. 121 Polşalı xadimə qadınla bağlı il: Ölkə: Niderland Məhkəmə: Haaqa rayon məhkəməsi: Məhkum etmə tarixi: 5 oktyabr 2007-ci il: İstismarın məqsədi: məcburi əmək və ya xidmətlər. Bu işdə, müttəhim insan alverinə kömək etməkdə və təhrik etməkdə təqsirləndirilir (ittiham nr.1). Hollandiya Cinayət Məcəlləsinin 273f (1)(i)(iv) və (vi) maddəsi. Müttə-

him bir neçə polşalı qadını Niderlandda gəlmək və orada ev qulluqçusu kimi işləmək üçün cəlb etmiş və onlara xadimə kimi iş təşkil etmişdir. İzahlı Memorandumda deyilir ki, bu maddənin məqsədi üçün istismar dedikdə köləliyin müasir formaları nəzərdə tutulur. Qanunverici orqan istismar konsepsiyası üzrə əlavə anlayışın verilməsini məhkəmələrin öhdəsinə buraxmışdır. Bu məhkəmə belə bir fikirdədir ki, istismar konsepsiyasının izahı, istismarın əlaməti ola biləcək bir sıra (bununla bitməyərək) indikatorların sadalandığı Hollandiyalı Milli Məruzəçinin insan alverinə dair beşinci hesabata uyğunlaşdırılmışdır. Məhkəmə belə bir rey vermişdir ki, burada aldadılma, pis iş şəraiti və xeyli asılılıqları göstərən məqamlar vardır. Buna baxmayaraq, Məhkəmənin qərarında əsas insan hüquqlarının pozulmasını təşkil edə biləcək həddən artıq işlədilmə vəziyyəti ilə bağlı heç bir sural yoxdur.

Uşaq alverinin müəyyənləşdirilməsi Uşaq Qurbanlar müəyyənləşdirilərkən, uşaq qurbanlarının xüsusi ehtiyaclarına cavab vermək, şərait təhlükəsiz olduqda onları öz vətənlərinə qaytarmaq və "prosesin ləyaqətli tərzdə getməsinə və qayğı ilə və uşağın ən ümdə maraqlarına uyğun idarə olunmasını təmin etmək" məqsədilə səylərin sosial işçi və ya uşaq müdafiə orqanları ilə əlaqələndirilməsi zəruri ola bilər.

BMT-nin İnsan Alverinə dair Protokolun 2(b)-ci maddəsində deyilir ki, protokolun məqsədlərindən biri: "(b) İnsan alveri qurbanlarının insan hüquqlarına tam hörmətlə yanaşmaqla onları müdafiə etmək və onlara yardım göstərməkdən ibarətdir". Bu müddəa, BMT-nin İnsan Alverinə dair Protokolunda "insan alverinin qurbanlarına yardım və onların müdafiəsi" üzrə öhdəlikləri müəyyənləşdirən 6-cı maddə ilə də dəstəklənir. Qurbanlara yardımın vacibliyi AŞ Konvensiyası və Aİ-nin 2011/36/EU nömrəli Direktivində də qeyd olunur. Bu beynəlxalq hüquqi sənədlərin hər ikisində, qurbanların insan hüquqlarını qorumaq üçün məcburi müddəaları təmin etməklə insan alverinə qarşı mübarizə aparmaq öhdəliyi təsbit edilir. Bu məcburi müddəalar həm transmilli, həm də daxildə, dövlətin sərhədləri hüdudlarında insan alverinə məruz qalmış qurbanlara tətbiq edilir. AŞ Konvensiyasının 1(b) maddəsində Konvensiyanın əsas məqsədlərindən biri qeyd olunur: "İnsan alveri qurbanlarının hüquqlarının qorunması, qurbanların və şahidlərin müdafiə edilməsi üzrə hərtərəfli çərçivənin işlənilməsi, gender bərabərliyini təmin etməklə qurbanlara və şa-

hidlərə kömək göstərilməsi, habelə səmərəli istintaqın və mühakimənin təmin edilməsi". Direktivin 11-ci maddəsində "İnsan alveri qurbanlarına yardım və dəstəyin" anlayışı verilir və 12-ci maddə "Cinayət araşdırmasında və proseslərdə insan alveri qurbanlarının müdafiəsinin" anlayışı verilir. Qurbanların müdafiəsi qurbanların onların insan hüquqlarına hörmətlə yanaşılması hüququ vardır və onlar, öz müqəddəratını təyin etmə hüququ ilə, müdafiə, təhlükəsizlik və fərdi qayğı ilə təmin edilməlidirlər. Onlara tam məlumat verilməli, qurban tam və məlumatlı şəkildə razılığı alınmalı və onlara qarşı ayrıseçkiliyə yol verilməməlidir. Onların konfidensiallıq hüququna riayət edilməlidir. Qurbanların müdafiəsi həmişə prioritet məsələdir və cinayət araşdırmasına başlamazdan əvvəl hüquq-mühafizə işçiləri qurbanların müdafiəsiz vəziyyətlərdən çıxarılmasını və onların təhlükəsizliklərinin təmin olunması üçün nəzərdə tutulmuş aləmlərin təmin etməlidirlər. Qurbanların onların sosial, tibbi, fiziki, psixoloji və hüquqi ehtiyaclarının təmin edilməsi və onların bərpasına yardımın göstərilməsi və bunun sürətləndirilməsi üçün müdafiəyə ehtiyac duyurlar. Bütün mərhələlərdə onlara müəyyən imkanlar yaradılmalıdır. İlk olaraq, qurbanların gigiyena ehtiyaclarına, o cümlədən onların geyim, qida və sanitariya ehtiyaclarına diqqət yetirilməlidir. Tələb olunduqda, onlara psixoloji və fiziki dəstək göstərilməli və vəziyyət barədə və onlarla bağlı nələrin olacağına dair onlara davamlı şəkildə məlumat verilməlidir. Qurbanın ehtiyaclarının təmin olunmasını təmin etmək məqsədilə ehtiyacların müəyyənləşdirilməsi aparılmalıdır. Burada əsas ehtiyacların müəyyənləşdirilməsindən başlayaraq, sonra yardım və xidmətlər üçün ehtiyacların müəyyənləşdirilməsi və yekunda qurbanların hüquqlarının həyata keçirilməsi ilə bağlı ehtiyacların müəyyənləşdirilməsi gəlməklə, üç səviyyəli qiymətləndirmə olur. İnsan alverinin qurbanı müəyyənləşdirildikdən sonra və onun cinayət araşdırmasına və ya prosesə kömək edib-etməməsindən asılı olmayaraq mümkün qədər qısa müddətdə onun müdafiəsi təmin edilməlidir. Lakin cinayət araşdırmasına və ya proseslərə kömək edən qurbanlar cinayət proseslərindən əvvəl onların gedişindən və onlardan sonra əlavə müdafiə ilə təmin olunmalıdırlar. BMT-nin İnsan Alverinə dair Protokolun 2-ci və 6-cı maddələri ayrılıqda güclü müdafiə aləti deyildir. Lakin onlar seçilən maddələr deyildir və digər beynəlxalq hüquqi sənədlərlə birgə oxunmalıdır. Avropa Şurasının insan hüquqları və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında Konvensiyasına (1950-ci il) əsasən, dövlətlər, beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq, insan alverinin qurbanlarını müdafiə etmək və onlara yardım göstərmək öhdəliyini daşıyır. AŞ Konvensiyası və Aİ-nin 2011/36/EU nömrəli Direktivi dövlətlərin qurbanları müdafiə etmək öhdəliyini artırmışdır. Aİ Strategiyasının (2012 - 2016-cı illər) əsas

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

prioritytlərindən biri "Uşaqlara xüsusi diqqət yetirilməklə, qurbanların müəyyənləşdirilməsinin, müdafiəsinin və onlara yardımın gücləndirilməsi"dir.

ÜST-nin məlumatlarına görə hər il 15 yaşadək 41000 uşaq öldürülməsi halına rast gəlinir. Uşaqlara qarşı zorakılığın nəticəsi olan ölüm hallarının bir çox hissəsi suda boğulma, yanıqlar, yıxılmalar hesabına yazıldığı üçün bu rəqəm problemin həqiqi miqyasını göstərmir. Həmçinin ÜST-nin məlumatlarına görə, bütün böyük əhalinin 25%-i uşaq yaşlarında zorakılığa məruz qaldıqlarını qeyd edir. Hər 5 qadıandan biri və hər 13 kişidən biri uşaqılıq yaşlarında seksual zorakılığa məruz qaldıqlarını qeyd edirlər. Ümumiyyətlə, uşaq hüquqlarını pozan bütün hallar zorakılıq adlandırılır. BMT-nin uşaq hüquqları haqqında Konvensiyasına görə uşağın yaşamaq, normal inkişafı üçün zəruri həyat səviyyəsinə malik olmaq, öz baxışları və fikrini sərbəst ifadə etmək, fikir, vicdan və din azadlığı, sərbəst surətdə mədəni həyatda iştirak etmək, iqtisadi 8 istismardan müdafiə olunmaq, təhsil almaq, lazımı məlumat əldə etmək, ədliyyə orqanlarına müraciət etmək, cinsi istismardan, suiistifadədən və etinasız münasibətlərdən müdafiə olunmaq hüquqları var. Uşaq hüquqlarının pozulmasına, o cümlədən zorakılığa görə valideynlər, onları əvəz edənlər, ya da digər böyüklər inzibati, cinayət, ailə və ya mülki hüquqlar əsasında həm mədəni, həm də hüquqi baxımdan məsuliyyət daşıyırlar. BMT-nin uşaq hüquqları haq-

qında Konvensiyası dünya dövlətləri tərəfindən zorakılığa qarşı aşağıdakı tədbirlərin aparılmasını tövsiyə edir: Hər bir uşağın yaşamaq hüququ var. Uşağın sağ qalması və sağlam inkişaf etməsi maksimal dərəcədə təmin edilməlidir. Hər bir uşağın şəxsi həyatı olmasına hüququ var. Uşaq onun həyatına özbaşına və ya qanunsuz müdaxilədən, şərəf və nüfuzuna, ailəsinə və evinə qəsd edilmədən qorunmalıdır. Hər bir uşağın səhiyyənin müəkkəmlə xidmətlərindən istifadə etmək hüququ var. Xəstəliklərə və doyunca yeməməyə qarşı mübarizə təşkil olunmalıdır və uşağın sağlam yaşaması üçün təmiz su, təmiz ətraf mühit təmin olunmalıdır. Hər bir uşağın fiziki, əqli, ruhi, mənəvi və sosial inkişafı üçün lazım olan həyat səviyyəsinə malik olmağa hüququ var. Uşaq cinsi istismarın bütün növlərindən qorunmalıdır. Qanunu pozan hər bir uşaq kobud rəftarın bütün növlərindən müdafiə olunmalıdır, o, böyük insanlarla bir cəza çəkmə müəssisəsində yerləşdirilməkdən və ailə üzvləri ilə münasibətdən məhrum edilməkdən qorunmalıdır. Kobud rəftar qurbanı olmuş hər bir uşağa özünə hörməti qaytarmaq üçün yardım göstərilməlidir. Zorakılığın qarşısının alınması multisektoral yanaşma tələb edir, yəni bu fəaliyyətə hüquq mühafizə sisteminin, qeyyumluq və himayə orqanlarının, sosial və pedaqoji dairələrin, tibbi və psixoloji xidmətlərin əməkdaşları cəlb edilməlidirlər.

**Vahid Öməröv,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru**

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

21 fevral

SƏS

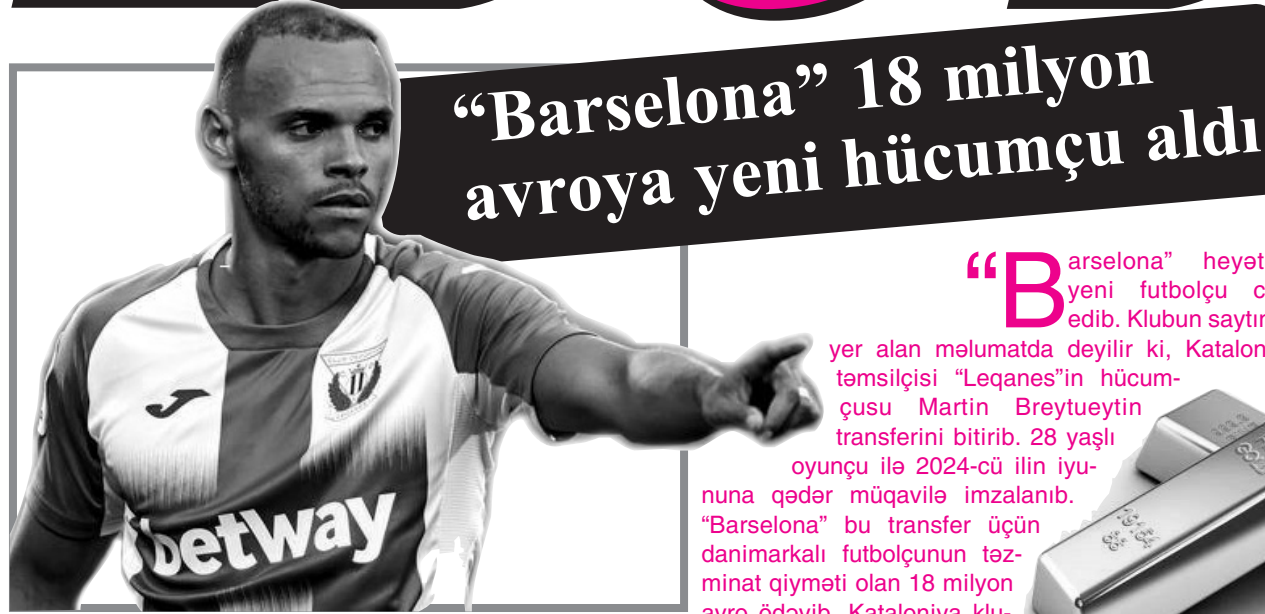
Son səhifə

Xərçəng əleyhinə təsir
göstərən TƏRƏVƏZ:
Özü kimi yarpaqları da...

Yarpaqları da özü kimi faydalı olan tərəvəzlərdən biri də turpudur. Turp və yarpaqları C vitamini ilə zəngindir. Qocalma ilə mübarizə aparır, immun sistemini möhkəmləndirir, damarların elastikliyinə artırır.

Turp piylərin parçalanmasını sürətləndirir. Bu səbəbdən diyetoloqlar bu tərəvəzi arıqlamaq üçün olan pəhrizlərə tez-tez əlavə edirlər. Turp azkalorili tərəvəzdür - 100 qr turpda yalnız 16 kalori var. Turp "fitonsidlər" adlanan xüsusi maddələrlə zəngindir. Bu maddələr "təbii antibiotik"lər kimi tanınır. Fitonsidlər orqanizmdə bakteriya, mikrob, viruslarla mübarizə aparır. Turpun tərkibində "antosian" adlanan maddə var. Bu maddə orqanizmə xərçəng əleyhinə təsir göstərir./publika.az

"Barselona" 18 milyon avroya yeni hücumçu aldı

"Barselona" heyətinə yeni futbolçu cəlb edib. Klubun saytında yer alan məlumatda deyilir ki, Kataloniya təmsilçisi "Leqanes" in hücumçusu Martin Breytueytin transferini bitirib. 28 yaşlı oyunçu ilə 2024-cü ilin iyununa qədər müqavilə imzalanıb. "Barselona" bu transfer üçün danimarkalı futbolçunun təminat qiyməti olan 18 milyon avro ödəyib. Kataloniya klubu isə ona 300 milyon avro qiymət qoyub.

Qeyd edək ki, Breytueyt bu mövsüm La Liqada 24 matçda 6 qol vurub. Xatırladaq ki, La Liqa rəhbərliyi "Barselona"nın 15 gün ərzində yeni futbolçu almağına icazə vermişdi. Ancaq həmin oyunçu İspaniya çempionatında oynamaqlı idi.

Cazın bahar sədaları Beynəlxalq Muğam Mərkəzindən səslənəcək

Martın 8-də Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin səhnəsində Ronald Beykerin konserti baş tutacaq. AZƏRTAC xəbər verir ki, dünya çapında 7 solo albomu ilə "Müasir cazın ən yaxşı albomları" yerini alan ifaçı bu dəfə Bakı caz həvəskarlarının qarşısında maraqlı proqramla çıxış edəcək. Stil və forma cəsarətli eksperimentlər edən Beyker 1950-ci illərin cazına xas olan mürəkkəb emosional mesaj və harmoniya ilə çıxış edir. Klifford Braun və Dizzy Gilles-

5 ayda 250 kitab oxuyan uşaq prezident olmaq istəyir

Türkiyə mətbuatında son zamanlar ən çox adı çəkilənlər arasında on yaşlı Atakan Kayalar da var. AZƏRTAC xəbər verir ki, dördüncü sinif şagirdi olan bu uşaq son beş ay ərzində 250 kitab oxuyub. Maraqlıdır ki, yaxın kitabların fəlsəfə, fizika, riyaziyyat, iqtisadiyyat və biznesin idarə edilməsi sahəsində olduğunu deyən Atakan jurnalistlərin "Böyüyəndə nə olmaq istəyirsən?" sualına "Prezident"-deyə cavab verib. Məktəblinin, eyni zamanda çox gözəl şahmat oynadığını bildiren Türkiyə Şahmat Federasiyasının əməkdaşı Atakanın bu idman növü üzrə dünya çempionu ola biləcəyini, onun həmyaşıdlarından zehni cəhətdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyini qeyd edib.

pie ənənələrini davam etdirən amerikalı truba ifaçısı və vokalist Ronald Beyker həm də dünyaca məşhur caz ifaçısı Neti Kinq Koulun davamçısıdır. Biletləri iticket.az və şəhərin bütün kassalarından əldə etmək olar.

Azərbaycanda qızıl və gümüş bahalaşdı

Azərbaycanda qızıl və gümüş bahalaşdı. Trend-in məlumatına görə, fevralın 20-də qızılın qiyməti fevralın 19-u ilə müqayisədə 12,6905 manat artaraq, 1 unsiya üçün 2 735,997 manat təşkil edib. Gümüş 0,2356 manat bahalaşaraq, 1 unsiya üçün 31,2576 manata bərabər olub. Platinin qiyməti 7,871 manat azalaraq 1 692,2565 manat, palladiumun qiyməti 11,56 manat azalaraq 4 631,667 manat təşkil edib.

Dolların qiyməti bu gün neçə olacaq?

Fevralın 21-nə manatın məzənnəsi açıqlanıb. Mərkəzi Bankdan SİA-ya verilən məlumata görə, 21.02.2020-ci il tarixindən etibarən rəsmi məzənnə 1 ABŞ dollarına nisbətə 1,7000 manat səviyyəsində müəyyən olunub. Qeyd edək ki, 2020-ci il fevralın 20-də də USD/AZN rəsmi məzənnəsi 1,7000 manat təşkil edib.

"Valensiya" darmadağın oldu, "Leyptsiq"dən səfər qələbəsi

Futbol üzrə UEFA Çempionlar Liqasının 1/8 final mərhələsinin ilk oyunları davam edir. SİA xəbər verir ki, bu mərhələnin daha iki görüşü keçirilib Gecənin qarşılaşmaları İtaliya və İngiltərədə baş tutub. "Atalanta" öz meydanında "Valensiya"nı, "Tottenhem" isə "Leyptsiq"i qəbul edib. London klubu doğma meydanda almanlara minimal hesabla məğlub olub. "Atalanta" isə ispanları ilk oyunda darmadağınla məğlub edib.

Qeyd edək ki, bu mərhələnin keçirilən ilk iki oyununda "Atletiko" "Liverpul"u (1:0), "Borussiya" isə PSJ-ni (2:1) məğlub edib.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SİA və AZADİNFÖRM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 4600